

[Industriministeren]

Debatten i dag om åbningstider er uhyre interessant, fordi den er så utrolig facetteret. Vi møder i debatten en lang række af spørgsmål, en lang række af problemstillinger, som er i indbyrdes modstrid med hinanden. Vi hører – det har vi også hørt i dag – at nogle på den ene side mener, at en ændring i lukkeloven med henblik på mere fleksible åbningstider vil medføre, at de små detailhandelsforretninger bryder sammen, mens andre fastholder, at dette slet ikke er tilfældet, at det er – med henvisning til udenlandske erfaringer – den eneste mulighed for, at disse forretninger kan fortsætte.

Vi møder problemstillinger om, at lukkeloven for så vidt angår den udformning, den har i dag, slet ikke udnyttes rent tidsmæssigt, og på den anden side får vi mange forklaringer om det store behov, der er for ændringer.

Endelig har spørgsmålet om de offentlige kontors åbningstider også været inddraget, og det er efter en hel del undersøgelser her, et af de store problemer ligger ifølge en del af de resultater, som foreligger allerede på nuværende tidspunkt.

Jeg takker for de mange bemærkninger, der er faldet, herunder naturligvis i særlig grad fra dem, som har erklæret sig positive over for det forslag, som er fremkommet fra min side om at nedsætte et åbningstidsudvalg. Debatten i dag har til fulde afsløret, at der er behov for væsentlig bedre afklaring af disse forhold. Udvalget har en klar forpligtelse til inden for en ret snæver tidsramme at fremkomme med forslag, og jeg kan sige til fru Aase Olesen, at hun ikke behøver at være nervøs.

Jeg forventer ikke, at der bliver enighed i udvalget. Men jeg tror, der bliver en flerhed i udvalget, som vil fremkomme med velbegrundede forslag om, hvad der eventuelt måtte være behov for.

Aase Olesen (RV):

Jeg er enig med ministeren i, at debatten er facetteret. Med til facetterne hører Industrirådets repræsentantskabsmødes udtalelse i går, hvor Industrirådet klart siger, at man ønsker en liberalisering. Det var det samme, som Industrirådet sagde for et års tid siden, og jeg er glad for, at man holder fast ved det.

Samtidig meldte Provinshandelskammeret sig i Jyllands-Posten tirsdag den 27. maj 1986 med et forslag til, hvordan man kunne liberalisere lukkeloven. Man sagde, at man blot kunne stille de 6 timer, der allerede findes i loven som frie, helt frit. Det synes jeg skal med her i debatten – selv om jeg ikke nåede det i mit første indlæg – fordi det er en af de muligheder, som man bør diskutere.

Jeg vil godt spørge ministeren, om vi kan gøre os håb om allerede i foråret 1988 at se et lovforslag fra regeringen på baggrund af det udvalgsarbejde, som nu går i gang.

Industriministeren (Nils Wilhjelm):

Der er i kommissoriet fastsat den bredde, der er, og det er indiceret, at vi lægger vægt på, at udvalgsarbejdet afsluttes inden udgangen af 1987. Jeg forventer, at det, der kommer ud af udvalgsarbejdet, vil give grundlag for, at der vil fremkomme forslag i begyndelsen af 1988.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 31 (SF, RV og FP) stemte for, 109 (S, KF, V, CD, VS og KrF) imod; 1 (Hanne Severinsen (V)) stemte hverken for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 116:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af røgfri miljøer.

Af Aase Olesen (RV) m.fl.

(FremSAT 13/2 86. Første behandling 9/4 86. Betænkning 20/5 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Aase Olesen (RV):**

I modsætning til den foregående sag ligger der jo her en flertalsindstilling om vedtagelse af forslag til folketingsbeslutning om sikring

[Aase Olesen]

af røgfrie miljøer. Jeg vil gerne ligesom ved førstebehandlingen takke socialdemokratiet og socialistisk folkeparti for tilslutning til forslaget. Jeg ved, at også venstresocialisterne tilslutter sig forslaget.

Så vil jeg beskæftige mig lidt med mindretalsindstillingen fra regeringspartierne og de frie demokraters medlem af udvalget. Man skriver, at man er enig i, at der skal gøres en indsats mod tobaksrygning for at værne mod passiv rygning. Det er det vigtigste at få sat på tryk, for det betyder, at hele folketingsretten tilslutter sig formålet og hensigten med dette forslag.

Når man så siger, at det er regeringspartiernes opfattelse, at man når længst ad frivillighedens vej, kan jeg ikke lade være med at undre mig. Hvordan tror man, at man kan få befolkningen til at undlade at ryge, så folk ikke bliver generet ved passiv rygning, når man ikke selv retter sig efter henstillinger? Hvorfor tror man herinde, at resten af befolkningen vil rette sig efter henstillinger fra indenrigsministeriet og forebyggelsesrådet, når man ikke selv retter sig efter henstillinger fra folketingsretten? Der er et udvalg, jeg er medlem af, som har vedtaget ikke at ryge, og det er socialudvalget. I samtlige andre forsamlinger, jeg kommer i her i dette hus, ryger man fortsat trods henstillinger. Hvordan kan man så skrive i en betænkning, at man anser en henstilling for mere rigtig end lovgivning? Jeg forstår det simpelt hen ikke.

Samtidig anfører mindretallet, at det synes, det er utilfredsstillende, at man ikke i udvalget har afventet en udtalelse fra de kommunale organisationer samt arbejdsmarkedets parter om beslutningsforslaget. Beslutningsforslaget er indleveret i rette tid, inden 1. februar 1986. Det kom til første behandling i begyndelsen af april. Spørgsmål om, hvad de kommunale organisationer og arbejdsmarkedets parter mener om dette forslag, er indleveret 2. maj. Jeg ved ikke, hvem der har indleveret det, men det må være nogle, som er interesseret i deres mening. Hvorfor har man ladet det ligge en måned? Brød man sig ikke om at få indhentet svaret?

Så klandrer man forslaget og skriver, at det er meget lidt konkret i sit indhold. Jeg ved ikke, hvad man mener med det. Der har i hvert fald ikke været stillet spørgsmål om det konkrete indhold. Jeg har foranlediget, at

en hel del lovtekster og lovforslag fra andre lande, hvor man har dette her – og det er ganske mange lande – er blevet omdelt til udvalget. Vi har omdelt forslag til tekster, som skal anbringes på cigaretpakninger, fra Sverige og fra Island. Hvad er det for nogle konkrete oplysninger, man mangler? Det har vi ikke fået spor at vide om. Man siger bare, at det er meget lidt konkret.

Endelig finder mindretallet det u hensigtsmæssigt, at der skal oprettes et selvstændigt tobaksskaderåd, og det er opfattelsen, at opgaven bedre kan varetages af forebyggelsesrådet. Jeg stillede mig allerede ved første behandling åben over for, om denne opgave kunne lægges over til forebyggelsesrådet, og det ved indenrigsministeren. Derfor forstår jeg ikke bemærkningen i betænkningen. Det afgørende er, at det nuværende forebyggelsesråd med de nuværende bevillinger og det nuværende mandskab ikke kan klare den opgave. Flertallet har sagt, at skal der ske noget, så må man også ville de fornødne bevillinger.

Vi ser altså frem til, at indenrigsministeren straks i det nye folketingsår fremsætter forslag til sikring af røgfrie miljøer og oprettelse af et tobaksskaderåd, subsidiært får lagt den opgave over til forebyggelsesrådet.

Agnete Laustsen (KF):

Jeg skal ikke tage stilling til de enkelte dele af det radikale forslag, men oplyse, at jeg finder dets sigte helt rigtigt, nemlig bedring af miljøet for ikke-rygere, det vil sige over halvdelen af Danmarks befolkning.

Som konservativ er jeg – naturligvis, vil jeg næsten sige – imod forbudstanken som sådan og er derfor enig med mindretallet i, at man normalt når længst ad frivillighedens vej. Men på dette område synes jeg – jeg er ganske enig i de bemærkninger, fru Aase Olesen fremsatte – at frivillighed og hensyntagen har vanskelige kår. Da rygere påfører ikke-rygere meget store gener, der også kan være af helbredsmæssigt belastende karakter, mener jeg, det må være rimeligt at forsøge at indføre et værn for passive rygere.

Det er altså ikke for at begrænse rygeres ret til at ryge, jeg personlig vil stemme for forslaget, men alene, fordi jeg gerne vil bistå med at sikre ikke-rygere tilsvarende ret til at blive fri for røg.

[Indenrigsministeren]

Indenrigsministeren (Enggaard):

Som jeg gav udtryk for under første behandling af dette forslag, er jeg enig i sigtet. Det fremgår også af betænkningen, som fru Aase Olesen sagde, at der er overvejende enighed om sigtet, nemlig at begrænse de skadelige virkninger af tobaksrygning og ikke mindst at skabe mere rimelige forhold for ikke-rygerne.

Det er også med det sigte, indenrigsministeriet i samarbejde med forebyggelsesrådet og en række private organisationer for et halvt års tid siden gennemførte en passiv ryger-kampagne, som har vakt meget opmærksomhed, og som jeg personlig tror har været medvirkende til et gennembrud for forståelsen for dette at vise hensyn.

Det var også for at begrænse skadevirkningerne ved tobaksrygning, at indenrigsministeriet i begyndelsen af året indgik en aftale med tobaksindustrien, der indebar en begrænsning af tjæreindholdet i de stærkeste cigaretter, og som forpligtede tobaksindustrien til at forsyne cigaretpakninger og -reklamer med advarende tekster.

Jeg gav endvidere udtryk for under førstebehandlingen, at det var regeringens hensigt i den kommende tid at tage kontakt med andre ministerier og de kommunale organisationer, for at der også her kan gøres en indsats mod tobaksrøg, hvad enten det er ens egen eller andres. Jeg oplyste, at forebyggelsesrådet ville blive anmodet om at fortsætte og intensivere oplysningsindsatsen om passiv og aktiv rygning.

Når jeg derfor stadig væk må tage afstand fra beslutningsforslaget, skyldes det først og fremmest det middel, forslagsstillerne betjener sig af, nemlig lovgivning. Det er regeringens opfattelse, at den mest effektive indsats over for tobaksrygningens skadevirkninger skabes gennem oplysning og frivillige aftaler. Derimod tror jeg ikke på det hensigtsmæssige i at presse restriktioner ned over hovedet på befolkningen gennem lovgivning.

Jeg finder det meget uheldigt, at et så kompliceret spørgsmål bliver gjort til genstand for en folketingsbeslutning, som det her er foreslået. Sandheden er nemlig, at det ikke er muligt med bare tilnærmelsesvis præcision at konkretisere, hvad beslutningen går ud på.

Nu kritiserede fru Aase Olesen i sit indlæg, at der ikke havde været stillet spørgsmål til hende. Jeg er som minister ikke i den situation, at jeg kan stille spørgsmål til en forslagsstiller, det ved fru Aase Olesen. Men lad mig nævne nogle ting.

Efter beslutningsforslaget opfordres regeringen således til at fremsætte forslag til lov, der værn mod passiv rygning på en række offentlige institutioner, arbejdspladser o.lign., men der er ikke meget anvisning på, hvad man skal forstå ved det.

I bemærkningerne til forslaget er det anført, at værn mod passiv rygning kan gennemføres på mange måder, alt efter hvilke lokaler der er tale om, og hvilken personkreds der skal beskyttes. Ja, det tør siges. Som eksempler nævnes alene regelmæssige rygepauser i særlige rum og indretning af separate rum til rygere og ikke-rygere. Jeg ved ikke, hvordan fru Aase Olesen vil indrette et rådhus med kontorlandskaber efter de retningslinjer, hun her har skitseret; det er altså en opgave, det er overladt til andre at finde ud af. Der er ikke noget om, hvordan den ene eller den anden eller den helt tredje løsning skal anvendes.

På samme måde er det vedrørende forslaget til lov om markedsføring af tobaksvarer alene angivet, at loven skal indeholde et krav om deklaration på hver pakning om det totale indhold af skadelige stoffer, hvilket i øvrigt nok kan give visse praktiske vanskeligheder. Jeg beder om, at man betænker, som det også er oplyst, at tobak indeholder ca. 4.000 forskellige substanser.

Endvidere er der i beslutningsforslaget et krav om, at tobaksreklamer skal indeholde oplysning om de skadelige virkninger af såvel aktiv som passiv rygning. I bemærkningerne er der ingen oplysninger, der kan uddybe, hvad en markedsføringslov skal indeholde, ud over at forslagsstillerne ikke finder det hensigtsmæssigt eller realistisk at indføre et egentligt reklameforbud.

Også hvad angår forslaget om et initiativ over for arbejdsmarkedets parter med henblik på at gennemføre retningslinjer for rygning på det private arbejdsmarked, er der fra forslagsstillerne side kun givet sparsomme oplysninger om, hvad et sådant initiativ skal bestå i, og hvilket indhold retningslinjerne skal have.

[Indenrigsministeren]

Endelig lægger beslutningsforslaget op til en lovgivning, hvis rækkevidde og økonomiske konsekvenser er uoverskuelige for offentlige myndigheder, ikke mindst for kommunerne.

Som det fremgår, mener jeg, at folketinget ved at vedtage beslutningsforslaget vil sætte regeringen i en vanskelig situation. Det vil i overskriftsform forpligte regeringen til en række initiativer, hvis nærmere indhold ikke kan udledes af beslutningen. Jeg tror egentlig heller ikke, at ordførerne for de partier, der støtter forslaget, vil være i stand til at beskrive disse forskellige initiativer nærmere, og jeg har vanskeligt ved at forestille mig, at man, hvis det kom til stykket, ville have samme syn på, hvad beslutningen skulle indebære.

Derfor siger jeg her, inden folketinget skrider til afstemning, at det, man er i færd med, er at forpligte regeringen til en opgave, som er overordentlig vanskelig. Jeg mener derfor, at det må være på sin plads at påkalde eftertanke vedrørende dette beslutningsforslag. Jeg tror i virkeligheden, at folketinget ved at vedtage forslaget på den måde, der er lagt op til, vil gøre en god sag en dårlig tjeneste.

Steffensen (KrF):

Kristeligt folkeparti er enigt med det radikale venstre i synspunktet, at passivrygere ikke skal have så trange kår, som de har i dag. Det er jo således, at vilkårene er på rygerens præmisser. Vi henviser til betænkningens bidrag og siger, at vi har det i vores gruppe således, at vi vil være delt ved afstemningen. Vi er nogle, der vil stemme for forslaget, fordi vi synes, at dets intentioner er rigtige, og at det, som skal ske herefter, er initiativer, som må tages fra regeringens side for at afhjælpe de forhold, vi har i dag.

Formanden:

Der er megen uro, ikke mindst til højre.

Aase Olesen (RV):

Når folketingets flertal om lidt vedtager dette beslutningsforslag, siger ministeren, stiller vi regeringen over for en overordentlig vanskelig opgave. Ja, ja, men hvis dette var den mest vanskelige opgave, et alternativt flertal stillede denne regering over for, så så det ikke godt ud. Ministeren må prøve at

hente råd og vejledning hos nogle af sine kolleger inden for sit eget parti og se, hvordan man lever med vanskelige opgaver. Det går jo alligevel, hr. indenrigsminister.

Jeg synes, man skal tage fat, og der er adskilligt materiale fra udlandet at kigge efter. Noget af det har indenrigsministeriet allerede fået, andet vil man være i stand til at indhente uden videre. Jeg kan henvise ministeren til at starte med at læse den ganske udmærkede betænkning, som kom fra det norske tobaksskaderåd sidste sommer. Jeg tror, at man vil kunne hente hovedparten af det stof, man skal bruge, deri; ellers er der en meget fyldig litteraturvejledning i den betænkning, så ministeriet kan roligt gå i gang.

Så siger ministeren noget, jeg aldrig før har hørt en minister sige: med hensyn til, hvad forslaget går ud på, kan jeg jo ikke stille spørgsmål i udvalget. Jeg troede egentlig, at venstres ministre deltog i venstres gruppe-møde, og at man kunne få stillet alle de spørgsmål, det skulle være. Ellers kan jeg da give det som et tip, at det er sådan, man gør.

Ministeren spørger: hvad skal vi gøre med offentlige kontorlandskaber? Hvad skal man gøre med kontorlandskaberne? Ja men hvis ikke man kan lave skillevægge i kontorlandskaber, så skal det være røgfrit. Det er det, det handler om. Flertallet af befolkningen er ikke-rygere. En meget stor del bliver særdeles ilde berørt og dårligt tilpas af røg. Kan man ikke lave skillevægge, så må man lade være at ryge. Det koster ikke noget. Jeg ved godt, at ministeren forestiller sig store investeringer til skillevægge, og hvad ved jeg, men i første omgang koster det ikke noget.

Man kan starte med i kommuner og ministerier som en helt primitiv foranstaltning at lade være at bruge offentlige midler til indkøb af tobaksvarer.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg er glad for, at der trods alt i fru Aase Olesens tonefald er noget sagtmødt og forstående i forhold til den rolle, hun er i færd med at give mig i denne sag. Den er yderst besværlig, og jeg er glad for forståelsen for det, for det, jeg stiltfærdigt forsøgte at forklare, var i virkeligheden en omskrivning af det gamle ord om, at over for det umulige er ingen forpligtet.

[Indenrigsministeren]

Jeg skal gøre mit bedste, men jeg beder om, at man forstår, at der i rækkevidden af dette forslag er en række ting, som taget bogstaveligt er vanskelige at efterleve. Så er det sagt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 83 stemmer (S, SF, RV, VS, KrF Kirkegaard (KF), Agnete Laustsen (KF), Aagaard (KF), Skrumsager Skau (V), Kofod-Svendsen (KrF), Inger Stilling Pedersen (KrF) og Steffensen (KrF)) mod 48 (KF, V, CD og FP); 14 (Ahlmann-Ohlsen (KF), Collet (KF), Flemming Hansen (KF), Connie Hedegaard (KF), Kent Kirk (KF), Eva Møller (KF), Hølge Adam Møller (KF), Per Stig Møller (KF), Jette Thomsen (KF), Merete Aarup (KF), Povl Brøndsted (V), Birthe Rønn Hornbech (V), Hanne Severinsen (V) og Tørnæs (V)) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Om denne vedtagelse vil der nu blive givet meddelelse til indenrigsministeren.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.47

Mødet genoptaget kl. 13.00

Man gik først til dagsordenens punkt 30, som var:

30) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 1154

1) Til statsministeren af:

Albrechtsen (VS):

»Vil regeringen på landsplan lade gennemføre en sammenfattende undersøgelse af konsekvenserne for forbrugerne af påskepakens energiafgiftsforhøjelser?«

Skriftlig begrundelse

Så sent som den 29. april 1986 sagde finansministeren om energiafgiftsforhøjelserne: »Både i december og i marts var der tale om, at vi med energiafgifterne neutraliserede et prisfald. Der tages ikke penge fra folk ...«. (Berlingske Tidende den 29. april 1986).

Det står imidlertid mere og mere klart, at regeringen ikke har holdt dette løfte. Socialdemokraten Mogens Camre kunne således i spørgetiden den 21. maj 1986 oplyse, at prisen på både benzin og fyringsgasolie i dag er højere end ved årsskiftet, og at benzinprisen har været 8 øre højere end nogen sinde før, efter at pakken er blevet vedtaget. Mogens Camre mente, at dette skyldtes, at oliebranchen ikke har ladet prisfaldet slå igennem i Danmark, men tværtimod har øget sin fortjeneste.

Det er også konstateret, at f.eks. lejere i Århus får store ekstra huslejstigninger som følge af energiafgiftsforhøjelserne, ligesom der af samme grund er konstateret huslejstigninger på fra 2 til 8 pct. for et kollegieværelse.

I sit svar af 15. maj 1986 på spørgsmål nr. S 1064 var statsministeren dog ikke i stand til at kommentere disse oplysninger om huslejeforhøjelser på kollegierne, idet regeringen endnu ikke havde de konkrete oplysninger.

Det må nu være rigtigt, at vælgerne får en klar og nøjagtig opgørelse over, i hvilket omfang det ikke er lykkedes at holde løftet om, at »der ikke tages penge fra folk«. Undersøgelsen bør især omfatte en oversigt over stigningerne i boligudgifterne for lejere og ejere samt en oversigt over stigningerne for små og store boliger. Herudover bør undersøgelsen vise årsagerne til, at det kunne gå så galt (om hovedforklaringen f.eks. er energiselskabernes øgede fortjenester, eller at regeringens beregningsforudsætninger har været forkerte).

Albrechtsen (VS):

Det er egentlig med meget stor fortrøstning, jeg stiller det her spørgsmål. Grunden til, at jeg stiller det, er, at jeg sidste onsdag stillede det samme spørgsmål til industriministeren. Han mente, at det var rigtigt at gå til en anden minister, og jeg har ikke kunnet finde nogen rigtigere minister at stille det til end statsministeren. Industriministeren sagde til mig, at jeg ville få et tilfredsstillende svar i

[Albrechtsen]

dag, når jeg spurgte statsministeren. Det er derfor, jeg er så fortrøstningsfuld.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Som alle jo ved, er der truffet en aftale mellem regeringen og det radikale venstre, og den går ud på, at energifgifterne kan reguleres op eller ned hvert halve år, hvis der sker større ændringer i råolieprisen målt i danske kroner i forhold til udgangspunktet for lovgivningen før påske.

Udviklingen i råolieprisen og forbrugerpriserne på energiprodukter og dermed de nye afgifters konsekvenser for forbrugerne følges derfor løbende, som det hedder, altså hele tiden, uge efter uge, af regeringen, og det var også baggrunden for, at regeringen efter aftale med det radikale venstre ikke i denne folketingssamling fandt grundlag for yderligere afgiftsreguleringer. Det har altså sin forklaring i, at priserne for forbrugerne på nuværende tidspunkt ligger, hvor de bør ligge.

Det siger sig selv, at regeringen også i fremtiden følger konsekvenserne for forbrugerne af udviklingen i energipriserne. Det vil man hele tiden følge nøje med i.

Albrechtsen (VS):

På baggrund af de forventninger, jeg havde, må jeg sige, at det er et meget skuffende svar. Jeg kunne ikke forstå det på anden måde, end at regeringen ikke vil gennemføre den sammenfattende undersøgelse af konsekvenserne, som jeg har spurgt om. Det kan jeg egentlig ikke forstå. Jeg vil godt spørge statsministeren, hvordan det kan være, at man afviser et sådant krav.

Det, vi har sagt, er, at man ikke har haft overblik over konsekvenserne. Nu ved vi, at der er et problem med, om olieselskaberne har beriget sig ved at sætte avancens i vejret, om det kan være en af forklaringerne på, at det er gået så galt. Vi ved, at der har været huslejestigninger, som regeringen ikke har forudset. Vi ved, at regeringen ikke var i stand til at forudse huslejestigningerne på f.eks. kollegierne. Det fremgår af statsministerens egne besvarelser.

Jeg vil godt spørge statsministeren: var det ikke rimeligt, i hvert fald af hensyn til vælgerne, at vi fik en gennemgribende analyse af, hvad det egentlig er, det er sket, således at vi kan diskutere det på det rigtige grund-

lag og også diskutere, hvilket ansvar der ligger i den sag?

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg kan oplyse, at forbrugerpriserne for fyringsolie, petroleum og fuelolie i midten af maj måned lå en lille smule lavere end i marts 1985. Regeringen valgte marts 1985 som sammenligningstidspunkt, fordi vi havde oplevet et dramatisk fald i olieprisen, og regeringen havde ligesom et flertal her i salen den opfattelse, at det ville være ødelæggende for den sunde udvikling i forbrug og samfundshusholdning, hvis der pludselig blev frigjort meget store beløb på grund af lavere oliepriser, som kunne anvendes til andre indkøb.

Tager vi benzinprisen, ligger den en anelse højere end i marts 1985, men det har sin grund i, at der er nogle svingninger. Traditionelt er benzinpriserne lidt højere om sommeren, og de benzinpriser, forbrugerne gennemsnitligt har måttet betale, har på grund af alle disse priskrige mellem olieselskaberne – ofte er disse priskrige jo lokalt afgrænsede – i de senere måneder været noget lavere end de vejledende forbrugerpriser, som indberettes til monopoltilsynet. Monopoltilsynet følger jo prisudviklingen meget nøje, og der er naturligvis anledning til at indhente skriftligt materiale fra monopoltilsynet, således at alle kan vurdere, hvordan udviklingen har været.

Jeg understreger, at prisudviklingen har været, som vi havde ventet. Forbrugerpriserne ligger for nærværende på det niveau, som efter regeringens opfattelse var ønskeligt.

Albrechtsen (VS):

Jeg kan forstå, at vi vil få noget materiale, i hvert fald om prissiden, og det er jeg da glad for. Det, jeg også spørger om, er, hvordan vi kan forklare de store huslejestigninger, der er kommet.

Jeg var til et debatmøde i mandags i Århus, hvor hr. Bernhard Baunsgaard og hr. Baadsgaard og hr. Thoft og jeg var enige om, at der bør foranstalles en undersøgelse, der kan forklare, hvordan det kan være, at beboerne i hvert fald i Århus får disse meget store huslejestigninger som følge af pakken. Jeg kan ikke begribe, at statsministeren ikke vil være med til at lave den undersøgelse. Vi

[Albrechtsen]

andre må så prøve at lave den, hvis statsministeren ikke vil være med.

Jeg vil godt spørge statsministeren: har beboerne i Århus egentlig ikke krav på at få at vide, hvordan det kan gå til, at på den ene side siger regeringen, at der ikke bliver taget noget fra nogen ved disse afgifter, og på den anden side kan de se af deres huslejeopkrævninger, at deres huslejer stiger 200-300 kr.

Jeg synes, det er urimeligt, og vil statsministeren ikke give mig ret i, at hvis der senere, f.eks. til oktober, skulle ske en ny regulering, så bør man dog kende disse konsekvenser, som vil slå igennem én gang til?

Statsministeren (Poul Schlüter):

Med hensyn til spørgsmålet om huslejestigninger som følge af stigende fyringsudgifter synes jeg, det er rigtigt af mig at henvise til det udmærkede spørgsmål, nr. S 1064, hr. Albrechtsen stillede for lang tid siden, og som jeg havde lejlighed til at besvare – ligeledes udmærket – den 15. maj 1986. Det findes nu på tryk i Folketingstidende.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1169

2) Til *forsvarsministeren* af:

Albrechtsen (VS):

»Har USAs forsvarsminister ret, når han fortolker NATOs forsvarsministermøde som en godkendelse af de amerikanske planer om kemiske våben, og hvorledes kan det på den baggrund være, at der manglede en dansk fodnote i *communiquet*?«

Skriftlig begrundelse

Efter NATO-forsvarsministermødet den 22. maj 1986 sagde USAs forsvarsminister, Weinberger: »Det væsentlige var, at vores styrkemål, som indeholder produktion af kemiske våben, blev godkendt.« (Ifølge Information den 23. maj 1986). Han opfattede utvetydigt mødet som en godkendelse af de amerikanske kemivåbenplaner.

I Politiken den 23. maj 1986 siger socialdemokraten Lasse Budtz: »Det er beklageligt, at en række landes afstandtagen fra USAs planer om en ny produktion af kemi-

ske våben ikke er kommet med i *communiquet*.«

Det er overordentlig beklageligt, og det må nu nøje klarlægges, hvordan det på den baggrund kunne gå til, at Danmark ikke placerede en fodnote.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Spørgsmålet vil blive besvaret af statsministeren på forsvarsministerens vegne.

Albrechtsen (VS):

Baggrunden for spørgsmålet er, at der på NATOs forsvarsministermøde den 22. maj 1986 skete det temmelig katastrofale for bestræbelserne for at undgå den amerikanske produktion af kemiske våben, at NATO-mødet godkendte styrkemålsplanerne indeholdende tal for nye kemiske binærvåben.

Danmark gjorde, så vidt det er oplyst, intet for at hindre denne *communiqué*stekst, gjorde ingen forsøg på at blokere sagen på mødet, havde ingen afvigende bemærkninger i selve *communiqué*teksten og placerede end ikke en fodnote.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Da forsvarsministeren i dag deltager i nordisk forsvarsministermøde, skal jeg tillade mig at svare på hans vegne.

Jeg vil gerne understrege, at Danmark ikke har accepteret de amerikanske planer om produktion af nye kemiske våben til erstatning for de ældre. Tværtimod har vi både på ambassadørmødet den 15.-16. maj 1986 og på ministermødet den 22. maj 1986 taget utvetydig afstand fra at begynde fremstilling af binære kemiske våben. Det har vi gjort med en udtrykkelig reservation. Vores reservation kommer til udtryk både i mødereferaterne og i selve styrkemålsdokumenterne og udgør således en integreret del af styrkemålspakken. Vi har også et amerikansk tilsagn om at bringe den danske holdning til Kongressens kendskab.

Alt dette fremgår af forsvarsministerens pressemeddelelser.

Jeg kan jo ikke svare for den amerikanske forsvarsministers fortolkning af styrkemålsbeslutningen, men man kan ikke sige, at formuleringen af hans udtalelser, som de er refereret, eller *communiquet* fra ministermødet den 22. maj indebærer, at samtlige med-

[Statsministeren]

lemslande har godkendt planerne. Communiquéet omtaler slet ikke disse planer, men alene alliancens konventionelle styrkemål. Derfor kom der ingen fodnote, og det ønskede heller ikke Norge eller Holland, der i mangt og meget havde synspunkter, som lå ganske tæt på Danmarks.

Det afgørende er altså, at Danmarks reservation indgår i beslutningsdokumenterne, og at den amerikanske regering har tilkendegivet at ville orientere Kongressen om de danske synspunkter. Derfor er der ikke stukket noget som helst under stolen.

Albrechtsen (VS):

Det, vi frygtede, var, at der ville ske det, at man noterede sig disse styrkemål.

Jeg vil godt spørge statsministeren, om den communiquétekst, man nåede frem til, i virkeligheden ikke er en endog stærkere støtte til de kemiske våben, altså til de samlede styrkemålsplaner, end det ville have været, hvis man bare havde skrevet »noteret sig«. Jeg er bange for, at den formulering, man endte med, er endog værre, end det ville have været, hvis man havde brugt den oprindelige plan, man havde lagt for at luske det her igennem. På den baggrund bliver den danske indsats yderligere markant ringe.

Så vil jeg godt spørge, om statsministeren er enig i republikaneren Mark Hatfields vurdering, at hvad vesteuropæerne kan komme til at opleve i løbet af meget kort tid, er, at de glider ned ad slidsken mod deployering. Han siger, at kun udtrykkelig – »recorded« – modstand fra NATO-regeringerne mod USA's kemiske våben i NATO-rådet vil være afgørende for at kunne bremse denne sag i Kongressen.

Jeg vil gerne spørge statsministeren, om han er enig med senator Hatfield på dette punkt, og om statsministeren i konsekvens deraf, når vi skal drøfte sagen i det udenrigspolitiske nævn senere i dag, vil fremlægge planer for, hvad Danmark skal gøre på det kommende rådsmøde.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg føler mig ikke beføjet til uden videre og på stående fod at kommentere, hvad senator Hatfield måtte have sagt i en eller anden sammenhæng. I det hele taget mener jeg, det er en naturlig embedsforpligtelse for en stats-

minister at være overordentlig tilbageholdende med at blande sig i den interne politiske debat, som foregår i andre lande.

Men jeg vil gerne understrege, at rent mødeteknisk forholder det sig efter NATOs forhandlingsregler således, at styrkemål ikke repræsenterer egentlige beslutninger. Det er derfor, consensusprincippet heller ikke kommer til anvendelse i sager som den, vi her beskæftiger os med, og jeg mener, den danske regering i enhver henseende har forholdt sig, som den burde.

Albrechtsen (VS):

Jeg vil godt spørge statsministeren, om den tekst, som man skriver i et communiqué, ikke er en tekst, man beslutter. Enten beslutter man teksten, eller også forkaster man den, eller også føjer man fodnoter til den. Og det er en beslutning, det må statsministeren vist erkende.

Dermed har man også deltaget i en beslutning om en tekst, som godkender disse styrkemål, og det er også den almindelige vurdering i samtlige de udenlandske aviser, som jeg har studeret om sagen.

Så vil jeg godt spørge statsministeren, om statsministeren er enig med hr. Stinus, der i Information den 24. maj 1986 siger, at man ikke helt har levet op til den dagsorden, som folketinget forleden vedtog. Er statsministeren enig i hr. Stinus' vurdering? Det kan jo også være afgørende for, om der skal foretages yderligere i denne sag med henblik på rådsmødet.

Pelle Voigt (SF):

Statsministeren var inde på spørgsmålet om NATO-procedurerne og consensusbeslutninger i forbindelse med fastsættelse af styrkemål. Hvis det forholder sig sådan, som statsministeren oplyste, nemlig at der ikke gælder consensusregler ved disse beslutninger, vil jeg gerne spørge statsministeren, hvordan det så egentlig kan gå til, at Grækenland og Tyrkiet gentagne gange har kunnet blokere hinandens styrkemål, at grækerne altså har kunnet nedlægge veto mod de tyrkiske styrkemål, og at Tyrkiet omvendt har kunnet nedlægge veto mod de græske styrkemål. At det faktisk er sket, og at det er sket så sent som på det Defence Planning Committee-møde, vi taler om her, synes at være i

[Pelle Voigt]

skærende modstrid med statsministerens opfattelse af procedurerne.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg mener, det ville være uforsigtigt af mig, hvis jeg uden meget grundig forberedelse tog imod opfordringen til at udtrykke, hvorvidt jeg er enig i en udtalelse, som hr. Stinus er refereret for i et dagblad, i en situation, hvor jeg ikke selv har den pågældende udtalelse liggende foran mig, så det må jeg give afkald på at tage stilling til nu.

Jeg er ikke enig med hr. Pelle Voigt. Det forholder sig således, at styrkemål ikke kræver consensus, og omvendt kan der heller ikke nedlægges veto imod dem. Det forholder sig således, at Danmark på mødet klart har taget afstand fra planerne om ny produktion af kemiske våben. Deri ligger jo ikke, at Danmark har mulighed for at forhindre, at USA gennemfører sine styrkemål, således som de har orienteret de andre partnere i NATO om.

Pelle Voigt (SF):

Ministeren fastholder sin opfattelse, at der ikke kan nedlægges veto. Så vil jeg gerne spørge statsministeren, hvordan han kan forklare, at det rent faktisk er sket både i år og i 1984, at der er blevet nedlagt et sådant veto i forholdet mellem Grækenland og Tyrkiet, altså at et land har nedlagt veto mod et andet lands styrkemål.

Når det sker i virkeligheden, synes jeg, at det er en anelse besynderligt at få forklaret her i folketingssalen, at det ikke kan lade sig gøre.

Albrechtsen (VS):

Ud over hr. Pelle Voigts spørgsmål synes jeg, der er et andet meget afgørende spørgsmål, som statsministeren ikke besvarede. Er det ikke korrekt, hr. statsminister, at en communiquétekst er en beslutning? Er det ikke korrekt, at NATO-landene bærer ansvaret for en communiquétekst? Derfor må NATO-rådet af forsvarsministre også have truffet beslutning om dette communiqué. Det er en beslutning.

Op er det ikke også korrekt, at man så som minimum kunne have indføjet en fodnote? Statsministeren har ikke forklaret, hvorfor der ikke var nogen fodnote. Det må da

være rigtigt, at man uden videre kan anbringe en fodnote.

Jeg vil også godt spørge, om man ikke også i communiquéteksten kunne have foreslået ændringer. Det ville da være indlysende.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg mener, communiquéet er et resumé af de pågældende NATO-ministermøders forløb, og jeg mener, det har været klogt og korrekt af den danske regering på forrige møde at forholde sig i nøje overensstemmelse med, hvad også lande som Holland og Norge har præciseret. Det har været en klog og fornuftig dansk politik, og vi har i denne sag været på linje.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1157

3) Til *justitsministeren* af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren efter frifindelsen af Bonde Nielsen nu erkende, at bagmandspolitiet er så stor en belastning for retssystemet, at det bør nedlægges?«

Skriftlig begrundelse

Den lange række af tabte retssager, hvor bagmandspolitiet har forsket i årevis og bl.a. tvunget uskyldige mennesker til at flygte til udlandet, viser med al tydelighed, at bagmandspolitiets fremgangsmåde og arbejde er blevet så stor en belastning for retssystemet, at det må nedlægges. Befolkningen har totalt mistet tilliden til bagmandspolitiets uvildighed og sunde dømmekraft, hvilket naturligvis er ødelæggende for retsbevidstheden.

Et bagmandspoliti, der rejser tiltaler på baggrund af nogle fejlagtige forsideartikler i formiddagsbladene, bør omgående nedlægges.

Dohrmann (FP):

Jeg tror, ministeren vil give mig medhold i, at i et demokratisk retssamfund bør det være således, at alle – og jeg understreger: alle – har tillid til politiets arbejde.

De sidste begivenheder omkring bagmandspolitiet mener jeg ikke kan give befolkningen som helhed nogen garanti for, at

[Dohrmann]

bagmandspolitiets arbejde er i en sådan tilstand, at man kan sige, det er bevaringsværdigt. Jeg tænker ikke på selve dommen over Bonde Nielsen. Den kan jeg som ikke-jurist ikke vurdere, men jeg mener, at de metoder, der er anvendt her, med fuld ret kan kritiseres så meget, at man alvorligt bør overveje at nedlægge bagmandspolitiet.

Det kan ikke være rimeligt, at nogen i det danske samfund skal udsættes for den slags ting, som bagmandspolitiet bl.a. har forsøgt. Jeg tænker her på udleveringen fra England, de ting, man har forsøgt i Vesttyskland, o.lign., og jeg vil gerne have, at ministeren i dag bekræfter, at ministeren overvejer at nedlægge bagmandspolitiet.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er rigtigt, som hr. Dohrmann begyndte med at sige, at tilliden til arbejdet i politiet, anklagemyndigheden, domstolene osv. er meget afgørende i et retssamfund, og jeg mener også, at alle, der medvirker disse steder, er indstillet på at skabe denne tillid og leve op til denne tillid.

Hr. Dohrmann var jo selv inde på, at man ikke skal bedømme alt på grundlag af en enkelt sag. Det mener jeg heller ikke at man bør gøre. Det ville være fejlagtigt, navnlig i betragtning af, at ankefristen i den pågældende sag ikke er udløbet. Vi ved altså ikke, om vi har den endelige dom.

Men må jeg i øvrigt gøre opmærksom på i forbindelse med denne sag, at det jo er anklagemyndighedens opgave at rejse tiltale, når der foreligger en begrundet mistanke om en lovovertrædelse, og jeg vil da også godt i den forbindelse erindre om, at også landsretten i forbindelse med varetægtsfængslings-spørgsmålet i sin tid fandt, at der forelå en begrundet mistanke mod den pågældende i sagen.

Det spørgsmål, hr. Dohrmann i øvrigt rejser, har jo en bredere interesse, nemlig spørgsmålet, om vi med statsadvokaturen for økonomisk kriminalitet har den struktur, der er den mest effektive, og som kan give den retssikkerhedsbeskyttelse, man selvsagt bør give alle, der er sigtede. Det har vi nogle overvejelser om.

Så sent som i går var jeg til et samråd i retsudvalget, hvor jeg nævnte forskellige muligheder, der vel i det væsentlige går ud på,

at sager vedrørende økonomisk kriminalitet behandles mere på lige fod med andre sager. Men det er jo meget vanskelige sager, og derfor kan vi have brug for ekspertviden.

Disse overvejelser vil fortsætte.

Dohrmann (FP):

Jeg er helt enig i ministerens udtalelser om retssikkerheden. Jeg mener blot at have kunnet konstatere, at nogle af de sager – for det er jo ikke bare Bonde Nielsen-sagen, vi har jo også lige haft en Wilhelmsensag – mere er rejst på grund af nogle forsideartikler i f.eks. Ekstra Bladet end på et sagligt grundlag. Derfor tror jeg, at bagmandspolitiet i sin søgen efter ligesom at kunne opnå nogle resultater ligefrem har søgt nogle sager.

Jeg synes i allerhøjeste grad, at det er undergravende både for retsbevidstheden og for den almindelige borgers sikkerhed at tænke på, for nu f.eks. at tage Bonde Nielsen-sagen igen, at hvis der ikke havde været et land, der hedder England, som har nogle ordentlige love og nogle ordentlige retsforhold, hvor havde Bonde Nielsen så siddet henne i måske 1½ til 2 år? Han havde måske siddet i et hul her i et københavnsk fængsel, og den slags ting tror jeg heller ikke at justitsministeren vil forsvare.

Yderligere er der forsøgt trusler eller i hvert fald noget, der ligner trusler, over for vidner i den samme sag.

Jeg står ikke her og forsvarer Bonde Nielsen, for det har jeg som sagt intet indblik i, men det kan bare ikke være rigtigt, at vi skal opleve den slags ting.

Derfor vil jeg godt sige, at ud over de ting, bagmandspolitiet har gjort, og som virkelig har chokeret mig, så chokerer det mig egentlig endnu mere, at justitsministeren efter byrettens afslutning på Bonde Nielsen-sagen udtaler, at denne sag medfører ikke eller bør ikke medføre ændringer i bagmandspolitiets arbejde. Det er ikke et ordret citat, men udtalelsen var nogenlunde sådan, at justitsministeren mente ikke, at der var sket noget vedrørende Bonde Nielsen-sagen, som gav anledning til at ændre bagmandspolitiets arbejde.

Bjørn Elmquist (V):

Nu skal vi jo senere på dagen her i folketingsalen have en debat om nogle lovæn-

[Bjørn Elmquist]

dringer vedrørende økonomisk kriminalitet, som justitsministeren har fremsat for folkettingen, men det kan være, at der er nogle af de tilstedeværende, der ikke kan lytte med på det tidspunkt, så jeg ville godt spørge justitsministeren, om han ville kommentere, måske endda bekræfte, to ting.

Vi har i retsudvalget – og ind imellem naturligtvis også med justitsministerens aktive medvirken – drøftet disse forhold gennem nogen tid. Vil justitsministeren – og kan justitsministeren – bekræfte, at det er noget, som faktisk har stået på i 1½ års tid og ikke er udsprunget af konkrete sager for domstolene? Man kunne måske få det indtryk ved at lytte til hr. Dohrmann. De af os her i salen, som har udtalt sig ved flere lejligheder, har ikke bare haft disse konkrete sager i tanker, men en generel indsats.

Det næste, jeg ville bede justitsministeren om at bekræfte, er, at det, som er regeringens og regeringspartierne mål med en ændring i disse regler, ikke er at nedlægge bagmandspolitiet, men at sikre en effektiv indsats på dette område.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Ja men det er da ganske rigtigt, hr. Dohrmann, at statsadvokaturen har rejst sager på eget initiativ eller på anmeldelser, men det er da også opgaven. Det er det da for politiet i det hele taget, det er det for anklagemyndigheden: at interessere sig for sagen, hvis de bliver vidende om, at der finder noget mistænkeligt sted, både på dette område og på de andre områder, der vedrører strafferetten; det er der ikke noget som helst mærkeligt i. Det ville være forkert, hvis der ikke var et sådant initiativ.

Jeg har ikke sagt, at den pågældende sag ikke i sig selv kan give grundlag for overvejelser, jeg har sagt, at spørgsmålet om strukturen ikke er noget, der skal hvile på en bestemt sag, men noget, der er grund til at hæfte sig ved på grund af de vel 12–13 års virksomhed, statsadvokaturen har haft. Det er jo ganske rigtigt, som hr. Bjørn Elmquist siger, at det er igennem længere tid, vi på grundlag af, hvad der er sket med en række sager, har undersøgt spørgsmålet, om vi nu havde den helt rigtige struktur, om vi kunne gøre det mere effektivt. Det er også grundlaget for det lovforslag, vi skal behandle senere i dag.

Jeg kan ligeledes bekræfte over for hr. Bjørn Elmquist, at det ikke er tanken at nedlægge noget arbejde, der kan forfølge økonomisk kriminalitet her i landet; det, det drejer sig om, er at finde den mest effektive form for gennemførelse af denne forfølgning.

Dohrmann (FP):

Jeg skal absolut ikke afvise, at der kan rejses sager, som der kan være tvivl om, og som også politiet vil tabe. Men jeg mener bare, at det er særdeles urimeligt, at de så skal tage så lang tid.

Nu kom ministeren i sit forrige indlæg med en bemærkning om, at sagen jo ikke var afsluttet endnu. Så vidt jeg ved, har den foreløbig taget, er det ikke 7 år? Derfor vil jeg godt spørge: skal denne udtalelse om, at sagen ikke er afsluttet endnu, opfattes således, at justitsministeren mener, at den bør appelleres?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er ikke min opgave i sager af den karakter at tage stilling til, hvorvidt der skal ankes eller ej; det er anklagemyndighedens opgave. Jeg mener, at afgørelsen af, hvorvidt der skal ske appel eller ej, vil blive truffet meget snart, men det er altså ikke en afgørelse, der er min. Det er anklagemyndigheden alene, der træffer denne afgørelse, og jeg afventer så og ser, hvad anklagemyndigheden vil gøre i sagen.

Med hensyn til spørgsmålet om den lange tid gør jeg opmærksom på, at det jo netop er formålet med det lovforslag, jeg har fremsat, at medvirke til, at disse sager kan blive korte, for selvfølgelig er det da en belastning for de pågældende, der er sigtet eller tiltalt, når der går flere år. Men man må også medgive, at det er sager af en sådan karakter, at det kan være meget, meget vanskeligt at gennemføre det arbejde, der skal gøres for at fremskaffe de nødvendige beviser.

Dertil må jeg også føje, at det jo ikke er anklagemyndigheden alene, der afgør en sags varighed. Der er jo også, som der skal være, et modspil i retten, der kan bevirke, at sagerne tager en vis tid.

Dohrmann (FP):

Jeg burde selvfølgelig have spurgt om ministerens personlige mening, for jeg er da

[Dohrmann]

udmærket klar over, at justitsministeren ikke afgør, om sagen skal appelleres eller ej.

Men jeg spørger hermed: hvad er ministerens personlige mening, bør sagen appelleres?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg har en mening, men ønsker ikke at oplyse den. Det er andre kompetente organer, der tager stilling til den sag. Det ville være ganske forkert, hvis jeg her kom med en vejledning til dem af den ene eller den anden art.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1167

4) Til **industriministeren** af:

Erenbjerg (S):

»Vil ministeren tage initiativ til at bringe finansieringsmulighederne for bygning af skibe på danske værfter i overensstemmelse med de maksimumsgrænser, som OECD har opstillet med hensyn til statssubsidiering af skibsbygning?«

Skriftlig begrundelse

Danske værfter mister i disse måneder ordrer for milliardbeløb til henholdsvis norske og engelske værfter. Det er beklageligt, fordi danske værfter både kvalitets-, leverings- og prismæssigt er fuldt ud konkurrencedygtige. Årsagen er udelukkende de bedre finansieringsmuligheder, som såvel den engelske som den norske regering har gennemført. Disse finansieringsmuligheder ligger inden for de af OECD afstukne rammer for statssubsidiering til skibsbygning på egne værfter.

Erenbjerg (S):

Det er ganske interessant, at regeringen nu langt om længe erkender, at der skal satses på vor industrieksports muligheder. Om end det er en sen erkendelse, så er det dog bedre end ingen erkendelse, og ingen utak herfor.

Der er et gammelt ord, der siger, at én fugl i hånden er bedre end ti på taget. Vi har i Danmark en højt udviklet skibsbygningsindustri, der teknisk set er helt i front, og kun regeringens manglende vilje og evne til at byde kontrahenterne på danske værfter de

samme finansieringsmuligheder, som tilbydes andre europæiske værfter, er skyld i en fallende andel af ordretilgangen. Derfor spørgsmålet: vil regeringen overveje at forbedre finansieringsmulighederne for ordrer afgivet på danske værfter?

Industriministeren (Nils Wilhjelmsen):

Jeg vil gerne indlede med at sige, at regeringen så sandelig hele tiden har satset på eksportudviklingen her i landet, og jeg synes også, at den udvikling, vi har været vidne til i en periode, fuldt ud bekræfter, at der er sket ganske meget. Når vi går ind i en debat for øjeblikket, så er det for at sikre, at fremtiden også vil indebære en tilsvarende god fremgang i den danske industrieksport.

Det konkrete spørgsmål er det egentlig meget enkelt at besvare, for jeg kan bekræfte, at de danske regler vedrørende skibsfinansiering til fulde er bragt i overensstemmelse med maksimumsgrænserne inden for OECD.

I begrundelsen for spørgsmålet ligger imidlertid, at danske værfter i forhold til visse udenlandske værfter taber ordrer, og det er rigtigt. Det hænger bl.a. sammen med, at visse af de udenlandske værfter modtager direkte driftsstatssubsidier i et ganske betragteligt omfang i visse tilfælde, og det har den danske regering ikke ønsket at gå i konkurrence om.

Erenbjerg (S):

Industriministeren oplyser, at der er sket meget for industrieksportens vedkommende, men er det ikke rigtigt, at i de senere år har danske skibsværfter fået en vigende del af de ordrer, som er blevet kontraheret på europæiske værfter?

Er det ikke også rigtigt, at de muligheder, som såvel norske som engelske værfter tilbydes af de respektive regeringer, er nogle finansieringsordninger, som rummes inden for OECD? Hvis de ikke gør det, har regeringen så gjort indsigelse for så vidt angår de finansieringsbetingelser, som vore partnere i OECD kan tilbyde deres værfter?

Kaj Poulsen (S):

Jeg synes, det var et bemærkelsesværdigt klart svar, vi fik fra ministeren. Jeg tror, det er første gang, et regeringsmedlem i Danmark helt klart og utvetydigt har sagt, at der

[Kaj Poulsen]

gives driftssubsidier over statskasserne til værfter i andre lande.

Vi må så spørge, hvad regeringen har gjort for, at lande, som er tilknyttet OECD, hvor man har fælles regler for, hvilke finansieringsmuligheder der skal være, ophører med sådanne statssubsidier.

Derudover ved vi, at for de danske værfters vedkommende har man en sidegarantiordning, som omgås i samtlige andre europæiske lande, i nogle af dem endda med den danske regerings billigelse. Hvad har regeringen tænkt sig at gøre for at ligestille danske værfter på dette område?

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Jeg vil gerne bekræfte, at de danske skibsværfter i forhold til deres tidligere placering ikke har kunnet opnå den samme procentuelle andel af de ordrer, som er afgivet i Europa. Der er imidlertid for samtlige europæiske værfter og i øvrigt også for de asiatiske værfter tale om en nedtrapning af kapaciteten, fordi der simpelt hen ikke bygges det samme antal nye skibe, fordi der ikke er behov for det, og når vi har haft et lidt større fald herhjemme, skyldes det decideret, at den danske regering ikke har lagt op til at gå ind i decideret driftssubsidiering.

De engelske og norske værfter, som hr. Erenbjerg omtaler i henseende til de finansieringsmæssige løsninger, kender jeg ikke til konkret; jeg har ikke haft lejlighed til at få forelagt konkrete eksempler på dette, men i givet fald vil jeg naturligvis rejse disse spørgsmål såvel i OECD-sammenhæng som i EF-sammenhæng, i den udstrækning der måtte være tale om, at de overskrider de regelsæt, som er fastlagt i så henseende.

Det vil jeg også gerne bekræfte yderligere i forbindelse med det supplerende spørgsmål, der kom: hvad har regeringen gjort?

Min erindring går ikke så forfærdelig langt tilbage, så det vil jeg nødig sige så meget om; men i hvert fald i EF-sammenhæng har min forgænger adskillige gange gjort opmærksom på det overordentlig uheldige, der foreligger vedrørende administrationen af 5. direktiv. Bl.a. i en række af EF-landene, som jo også er OECD-lande, er der tale om, at der sker subsidieringer, som vi fra dansk side ikke føler lever op til det, der bl.a. er hele

grundtanken inden for EF, nemlig at der skal være ensartede markedsvilkår.

Erenbjerg (S):

Ifølge forlydender i dagspressen har et dansk værft netop mistet en stor ordre på et antal godsfærger til et engelsk skibsværft, og mit spørgsmål må så blive: vil regeringen tage de nødvendige initiativer for at redde dansk skibsbygningsindustri, eller vil man bare lade det sejle?

Kaj Poulsen (S):

Jeg vil godt takke ministeren for det svar, jeg fik, og jeg synes, det er positivt, at ministeren vil tage de omgælder, der foregår, op i OECD-sammenhæng og i EF-sammenhæng.

Det er jo heller ikke ubekendt, hr. minister, at et dansk skibsværft, Ålborg Værft A/S, har mistet ordrer til et par milliarder kroner til et tysk værft alene på baggrund af, at vi i Danmark i Skibskreditfonden kræver sidegarantier på finansiering. De sidegarantier kan vi – på baggrund af, at der ikke har været en eneste øres tab på skibsfinansiering i Danmark – konstatere er fuldstændig unødvendige, og det vil ikke koste den danske stat så meget som en eneste øre at fjerne dem.

Vil ministeren være indstillet på at fjerne disse sidegarantier?

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Jeg er vidende om, at der har været tale om nogle fragtskibe, som jeg også har en fornemmelse af går til et engelsk værft.

Jeg kan oplyse i denne forbindelse, at der ud over normal skibsfinansiering på en ordre af størrelsesordenen ca. 1 mia kr. var tale om et yderligere subsidieringselement på 230 mill. kr. Det passer i den sammenhæng meget godt med, at det pågældende engelske værft – i hvert fald efter det, jeg har fået oplyst – under 5. EF-direktiv modtager direkte driftssubsidier i et omfang på 22½ pct. af kontraheringsprisen. Det har vi ikke ønsket at gå ind i fra dansk side.

Forholdet er det, at 5. direktiv udløber her i 1986, og jeg har netop haft indledende drøftelser med min engelske kollega, som jo igennem dette, at formandskabet i EF skifter, bliver formand for Ministerrådet ved behandlingen af disse spørgsmål i andet halvår af 1986. Jeg har allerede på nuværende tids-

[Industriministeren]

punkt klart markeret, at Danmark vil gå kraftigt ind i debatten for at sikre, at vi får et ensartet indre marked på hele skibsværftsspørgsmålet. Det er der i høj grad behov for.

Spørgsmålet om sidestillingsgarantier vil jeg meget gerne undersøge nærmere, og jeg kan derfor ikke på nuværende tidspunkt afgive et entydigt svar.

Risgaard Knudsen (S):

Det er i relation til industriministerens seneste bemærkning om et ensartet marked for værftsindustrien, jeg gerne vil spørge ministeren, om disse meget klare bemærkninger om et ensartet marked for værftsindustrien kan tages som udtryk for, at industriministeren og dermed den samlede regering i modsætning til tidligere nu vil tage imod råd og vejledning fra industriministeriets kontaktudvalg for værftsindustrien og dermed tiltræde den indstilling, der ligger på ministerens bord fra dette udvalg.

Industriministeren (Nils Wilhjelm):

Jeg kan bekræfte over for hr. Risgaard Knudsen, at det er min hensigt i relation til skabelsen af det indre marked også på skibsværftsområdet at bruge al min indsats i forbindelse med de kommende diskussioner her i resten af 1986. Med al den styrke, der kan opvises, vil jeg prøve at skabe gehør for, at det ikke er rimeligt at have diskussioner i EF-området om etablering af et indre marked, uden at dette også omfatter et så væsentligt område som hele skibsbygningsindustrien. Her vil regeringen yde så stor en indsats, som det er muligt, for at prøve at skabe ensartede vilkår, men jeg vil også i tilslutning til dette indrømme, at der gør sig ganske mange synspunkter gældende. Bl.a. for en del af de andre EF-lande går synspunktet ud på, at der er ganske betydelige regionalpolitiske hensyn at tage, og det er dette, som i mange tilfælde har været begrundelsen for at gå ind i en decideret driftssubsidiering af visse værfter, som vi har oplevet det inden for EF-området.

Risgaard Knudsen (S):

Det var langtfra et kontant svar på mit kontante spørgsmål.

Trods det vil jeg gerne takke industriministeren for bemærkningen om, at ministeren

ville gøre alt, hvad gøres kan, for at tilgodese værftsindustriens interesser. Jeg håber, at denne udtalelse er udtryk for, at industriministeren og dermed den samlede regering i modsætning til tidligere nu vil se på indstillingen fra industriministeriets kontaktudvalg for værftsindustri med helt andre øjne. I modsat fald må ministeren og regeringen vist være indstillet på, at den sag forholdsvis hurtigt atter vil dukke op her i salen.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg skal gøre opmærksom på, at medspørgeres indlæg skal indeholde et spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1168

5) Til *finansministeren* af:

Erenbjerg (S):

»Er det et led i regeringens privatiseringsprogram, at man ikke vil give DSB samme finansieringsmuligheder for bygning af færger, som private redere kan opnå?«

Skriftlig begrundelse

Det fremgår af en artikel i Aktuelt den 22. maj 1986, at finansministeren har nægtet DSB samme finansieringsmuligheder for bygning af færger, som private redere kan opnå.

Erenbjerg (S):

Godstransport er af stor betydning for DSBs indtægtsgivende virksomhed. Men også af beskæftigelsesmæssige årsager er det af betydning, at DSB får mulighed for nyan-skaffelser, som kan styrke dem i konkurrencen med eksempelvis udenlandske rederier. DSB skal på Østersøen konkurrere med såvel svenske som tyske statsrederier om godstransporten, en godstransport, der er i stærk stigning fra Skandinavien til det europæiske kontinent.

Deutsche Bundesbahn har netop indsat en ny færge på strækningen Rødby-Puttgarden og har erklæret sig villig til inden for kort tid at indsætte yderligere én. Både med hensyn til transport af jernbanevogne og af lastvogne vil der i den kommende tid være behov for en kapacitetsudvidelse. Spørgsmålet er derefter, om man fra dansk side på grund af

[Erenbjerg]

nogle ideologiske holdninger skal overlade hele denne indtægtsgivende og beskæftigelsesfremmende virksomhed til udenlandske rederier.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Å propos ideologiske holdninger vil jeg sige, at det egentlig har undret mig, at hr. Erenbjerg i sit spørgsmål faktisk indirekte åbner for, at DSB skal kunne få sine skibe bygget og finansieret i udlandet, når man erindrer, at socialdemokratiet så sent som i loven om ombygning af færgen til DanLink ønskede, at det skulle ske ved et dansk værft. I den artikel, som hr. Erenbjerg tog udgangspunkt i, da han stillede sit spørgsmål, lægger en medarbejder fra DSB direkte op til, at der skal være fuldstændig frie vilkår. Det har derfor undret mig, at hr. Erenbjerg taler om ideologi.

Det har også undret mig, at sagen omtales i Aktuelt som afgjort. For nok er det rigtigt, at sagen har været omtalt for finansministeriet, som den slags ting jo skal, men det har været i form af et konkret forslag om et leasingarrangement, og det har vi sagt nej til. Men andre foreliggende muligheder er ikke fuldt belyst og derfor heller ikke færdigforhandlet.

Endelig vil jeg gøre hr. Erenbjerg opmærksom på, at DSB efter budgetreformen er bevillingsmæssigt friere stillet, end man var tidligere, ikke mindst hvad angår anvendelsen af bevillinger til investeringsformål. Derfor har DSB bedre muligheder for at imødegå konkurrence fra anden side og for at omdisponere de givne bevillinger. Der er altså gode muligheder, og det er kun det kontante forslag, man i denne samling har lagt frem over for finansministeriet, som ikke har kunnet tiltrædes.

Erenbjerg (S):

Jeg takker finansministeren for svaret.

Det, jeg har efterlyst, er i og for sig nytænkning på hele dette område. Hvorfor kan DSB eksempelvis ikke som private redere optage lån i Skibskreditfonden? Hvorfor kan de ikke finansiere deres skibsbygninger ad den kanal?

Et andet spørgsmål: jeg er vidende om, at ØK har tilbudt at bygge en færge og at stå som reder for en færge og chartre den ud til

DSB. Jeg er vidende om, at DSB gerne vil tage imod dette tilbud, men at finansministeren har afvist at gå ind i et sådant arrangement.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Jeg synes, der er grund til at fastslå, at DSB stadig væk er en statsvirksomhed. Det vil sige, at der også knytter sig en række regelsæt til den. Der knytter sig bl.a. det, som hr. Erenbjerg naturligvis også er fuldt opmærksom på, at den slags investeringer skal forelægges finansudvalget.

Når hr. Erenbjerg taler om nytænkning, vil jeg gøre opmærksom på, at der jo netop er gennemført en ændring af hele budgetteringssystemet for statsvirksomhederne. Heri ligger betydelig nytænkning. Der skabes dermed betydelig friere muligheder for at disponere; som eksempel kan jeg nævne, at man kan overflytte fra driftsbevillinger til anlægsbevillinger, hvad man ikke kan inden for statsbudgettet i øvrigt. Det vil sige, at DSB i sin langtidspanlægning naturligvis må foretage sin prioritering på nøjagtig samme måde som en hvilken som helst anden virksomhed, men man har også fået friere mulighed for at gøre det.

Det, jeg har sagt nej til, er et egentligt leasingarrangement, for det vil jeg kalde det. Hr. Erenbjerg brugte et andet udtryk, men dette her er jo et leasingarrangement. Men der forhandles andre muligheder, og dem må DSB udnytte inden for de rammer, som stilles til rådighed efter budgetteringsprincipperne.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Birthe Hansen: spm. nr. S 1002 og 1079

Hjortnæs: spm. nr. S 1052

Thoft: spm. nr. S 1058-1060 og 1105

Lenger: spm. nr. S 1061, 1107 og 1108

Riishøj: spm. nr. S 1070 og 1071

Arentoft: spm. nr. S 1072

[Fjerde næstformand]

Henning Nielsen: spm. nr. S 1073
 Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 1074, 1075, 1087 og 1100
 Tove Lindbo Larsen: spm. nr. S 1083
 Kaj Poulsen: spm. nr. S 1084
 Agerschou: spm. nr. S 1085
 Hanne Thanning Jacobsen: spm. nr. S 1089
 Leif Hermann: spm. nr. S 1090
 Ingerlise Koefoed: spm. nr. S 1093
 Lohmann: spm. nr. S 1095
 Steffensen: spm. nr. S 1096
 Joanna Rønn: spm. nr. S 1098
 Annelise Gotfredsen: spm. nr. S 1106
 Flemming Hansen: spm. nr. S 1119

Spm. nr. S 1002

Til *ministeren for offentlige arbejder* (18/4 86) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange personer der i perioden fra 1. april 1985 til 1. april 1986 har arbejdet i og på Rødby færgeområde, og som på grund af arbejdsulykker, herunder giftudslip og giftdampe, har været tilset af praktiserende læge eller hospital?«

Begrundelse

Spørgsmålet stilles på baggrund af avisoplysninger, hvoraf det fremgår, at Storstrøms amtskommune af sparegrunde omgås med planer om at nedlægge Maribo sygehus. Hvis dette sker, vil afstanden fra Rødby færgeområde til de nærmeste sygehuse være 32 km til Nakskov og 53 km til Nykøbing F.

Svar (23/5 86):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

DSB har oplyst, at 27 medarbejdere i perioden 1. april 1985–1. april 1986 har været sendt til læge eller hospital i anledning af arbejdsulykker, herunder giftudslip og giftdampe.

Af disse 27 medarbejdere har de 20 medarbejdere været sendt til hospital på grund af 6 giftudslip fra jernbanevogne. Dette svarer til ca. ½ pct. af det samlede antal vogne med farligt gods.

14 medarbejdere blev sendt hjem samme dag, 4 medarbejdere blev indlagt til observa-

tion i 24 timer og 2 medarbejdere til observation i 48 timer.

Der har således i intet af disse tilfælde været nogen form for personskade som følge af de 6 giftudslip.

Det bemærkes, at DSB er af den opfattelse, at det ikke har afgørende betydning, om de pågældende medarbejdere, der bliver sendt til observation på et hospital, skal køre til Nykøbing F. eller Nakskov i stedet for til Maribo.

DSB har på et tidligere tidspunkt rettet henvendelse til udenlandske jernbanestyrelser for ad den vej at sørge for, at vogne med farligt gods er forskriftsmæssigt sikret til transport. DSB har fra de svenske jernbaner fået oplyst, at man har rettet henvendelse til en af de største leverandører af farligt gods om at sikre overholdt gældende bestemmelser om sikring af såvel læssede som tomme godsvogne med farligt gods. Denne henvendelse har efter DSBs opfattelse båret frugt, idet det antal vogne, der er uregelmæssigheder ved, nu kun udgør ½ pct. af det samlede antal vogne med farligt gods.

Jeg beder om undskyldning for det sene svar.

Spm. nr. S 1052

Til *miljøministeren* (2/5 86) af:

Hjortnæs (S):

»Vil ministeren give en nærmere redegørelse vedrørende den afgørelse, miljøankenævnet har truffet i klagesagen vedrørende mælkkravene til medicinalvirksomheden Medadox Surgimed i Stenløse?«

Begrundelse

I svar af 29. april 1986 på spørgsmål nr. S 974 siger ministeren, at han ikke finder det rigtigt at vurdere ankenævnets afgørelse af de konkrete sager.

Det forhold, at ankenævnet er uafhængigt af instruktioner fra ministeren, kan ikke begrænse de politiske organers mulighed for efterfølgende at drøfte nævnets afgørelse.

Det vil være helt uacceptabelt, hvis ankenævnets afgørelse ikke kan gøres til genstand for en politisk vurdering og drøftelse på samme måde, som det er tilfældet med ministerens administrative afgørelser.

Svar (23/5 86):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

I fortsættelse af mit svar på tidligere spørgsmål vedrørende samme miljøankenævnsafgørelse skal jeg oplyse, at jeg på nu har forelagt spørgsmålet om indholdet af miljøankenævnets afgørelse i klagesagen af 3. januar 1986 for miljøstyrelsen, som oplyser følgende:

»Miljøstyrelsen skal oplyse følgende vedrørende en sammenholden af styrelsens afgørelse af 14. januar 1985 med miljøankenævnets afgørelse af 3. januar 1986 for så vidt angår de vilkår for virksomhedsgodkendelsen efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, som miljøankenævnet har ændret:

Miljøstyrelsen fastsatte i sin afgørelse af 14. januar 1985 følgende vilkår for emission af etylenoxid fra sterilisationsprocessen på virksomheden Meadox Surgimed A/S:

»2.1. Emissionen af etylenoxid fra sterilisationsprocessen skal begrænses, således at den maksimale etylenoxidemission på intet tidspunkt overstiger 10 mg/m³ i afkastet.

Emissionsgrænsen anses ikke for overholdt ved anvendelse af en for det etablerede anlæg usædvanlig stor luftmængde, f.eks. indblæsning af ren luft i afkastet eller sammenkobling med andre, ikke-etylenoxidemitterende anlæg.«

Dette vilkår ændrede miljøankenævnet til følgende:

»Miljøankenævnet finder, at de tekniske problemer, der er knyttet til udjævning og begrænsning af emissionen, motiverer, at der for emissionen af etylenoxid fastsættes en døgnmiddelværdi og en værdi, som inden for en periode af 10 minutter ikke må overskrides.

Nævnet finder, at vilkåret bør ændres, således at emissionen af etylenoxid fra autoklaven begrænses til 10 mg/Nm³ (regnet som døgnmiddelværdi). Herudover skal gælde, at emissionen målt over 10 minutter aldrig må overstige 60 mg/Nm³.«

For så vidt angår immissionskoncentrationsbidraget fastsatte miljøstyrelsen i sin afgørelse af 14. januar 1985 følgende vilkår:

»2.3. Afkast fra sterilisationsproces samt karantænelager beregnes og udføres i henhold til miljøstyrelsens vejledning nr. 2/1978, idet immissionskoncentrationsbidraget, der anvendes til beregningen af skorstenshøjden,

fastsættes til 0,002 mg/m³ og højdetillægget fastsættes til 9,5 meter.«

Dette vilkår ændrede miljøankenævnet i sin afgørelse af 3. januar 1986 til følgende:

»Miljøankenævnet bemærker, at der er enighed mellem miljøstyrelsen og klagerens rådgiver i toksikologiske spørgsmål, Dansk Toksikologi Center, i vurderingen af etylenoxid som et potentielt farligt stof, der har vist kræftfremkaldende virkning i flere dyreforsøg.

Nævnet har noteret sig, at miljøstyrelsen og Dansk Toksikologi Center når til forskellige værdier for det anbefalede immissionskoncentrationsbidrag.

Det beskikkede medlem, dr. med. Ib Andersen, har ønsket at bemærke, at han ikke fuldt ud kan tiltræde de af Dansk Toksikologi Center foreslåede principper og metoder, og at disse indeholder en række referencer, som efter hans opfattelse principielt ikke kan tillægges vægt.

Nævnet finder, at vilkåret bør ændres til, at immissionskoncentrationsbidraget i overensstemmelse med virksomhedens subsidiære påstand fastsættes til maksimalt 0,01 mg/m³ beregnet som halvtimesmiddelværdi.«

Miljøstyrelsen finder, at øvrige justeringer af styrelsens afgørelse fra miljøankenævnets side må anses for underordnede i relation til det stillede folketingsspørgsmål, idet styrelsen formoder, at det navnlig er spørgsmålene om tilladelige emissioner af etylenoxid og immissionskoncentrationsbidraget i omgivelserne, som påkalder sig interesse.

Styrelsen kan tilføje, at der til belysning af den af styrelsen i afgørelsen af 14. januar 1985 fastsatte emissionsgrænseværdi forelå oplysninger, som for miljøstyrelsen klart udviste, at virksomheden med tilgængelige anlæg ville kunne overholde den grænseværdi, som miljøstyrelsen fastsatte i sit vilkår 2.1.«

Jeg har samtidig sendt en kopi af afgørelsen til spørgeren.

Spm. nr. S 1058

Til *ministeren for skatter og afgifter* (6/5 86) af:

Thoft (SF):

»Kan ministeren oplyse, om det er i overensstemmelse med vurderingslovens ordlyd, når de retningslinjer, der nu foreligger for

[Thoft]

18. alm. vurdering, vedtaget af ligningsrådet, betyder en værdiansættelse af landbrugsjord til under halvdelen af værdien i normal handel?»

Svar (22/5 86):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Statsskattedirektoratet har i anledning af spørgsmålet udtalt følgende:

»Efter bestemmelsen i vurderingslovens § 14, stk. 1-4, skal grundværdien for ejendomme i landzone, som benyttes til landbrug, gartneri, frugtplantage og planteskole, ansættes til den værdi, som jordtilliggendet har, når det tilhører en middelstor, bebygget bondegård i middelgod kultur og efter tilstanden umiddelbart efter høst.

Denne bestemmelse i vurderingsloven medfører, at grundværdien for en landbrugsejendom skal udtrykke den del af købesummen for den samlede bebyggede ejendom, som bliver henført til jordtilliggendet, når andre dele af købesummen henføres til stuehus og driftsbygninger m.v.

Fastsættelsen af de landbrugsmæssige grundværdier ved de almindelige vurderinger finder derfor traditionelt sted ved, at statsskattedirektoratet besigtiger 100-200 landbrugsejendomme, som er solgt umiddelbart inden vurderingstidspunktet, idet man på denne baggrund kan foretage en fordeling af købesummen med henblik på opnåelse af det udtryk for den ubebyggede landbrugsjords værdi, som er fastsat i vurderingslovens § 14, stk. 2.

For sædvanlige landbrugsejendommers værdiforhold gælder, at der foreligger et optimalt indbyrdes forhold imellem driftsbygningernes størrelse og jordtilliggendets størrelse. Ved afhændelse af arealer fra en landbrugsejendom vil der derfor normalt samtidig ske en værdinedgang for den driftsmæssige bebyggelse, fordi denne efter frasalget slet ikke kan udnyttes eller kun udnyttes delvis. Denne værdinedgang vil sælgeren søge dækket igennem priskravet for den frasolgte lod. Tilsvarende vil køberen normalt være indstillet på at betale en særlig pris, fordi tilkøbsejendommens driftsmæssige bygninger kan udnyttes endnu bedre og derigennem opnår en højere værdi. I en markeds-mæssigt normal situation vil handelspriserne for ubebyggede landbrugslodder derfor ud over en

egentlig jordværdi også bestå af en bygningsafledt værdi.

Disse værdimæssige forhold medfører, at en tillægslod, som ubebygget handles imellem to landbrugsejendomme, vil have en handelsværdi, som overstiger den landbrugsmæssige grundværdi, jfr. vurderingslovens § 14, stk. 1-4. Dette forhold vil også gælde ved 18. alm. vurdering og vil efter statsskattedirektoratets opfattelse ikke være et udtryk for, at de landbrugsmæssige grundværdier ved 18. alm. vurdering i henhold til ligningsrådets vejledende anvisninger er i strid med vurderingslovens bestemmelser.«

Jeg kan for mit vedkommende henholde mig til statsskattedirektoratets udtalelse.

Spm. nr. S 1059

Til *ministeren for skatter og afgifter* (6/5 86) af:

Thoft (SF):

»Da grundværdierne danner beskatningsgrundlag for ejendomsskatterne til kommuner og amter, ønskes oplyst, om der er andre grundværdier, der efter retningslinierne til 18. alm. vurdering heller ikke fører til den værdi, en fornuftig køber vil betale i en normal handel (vurderingslovens § 6)?«

Svar (22/5 86):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg henviser til min besvarelse af spørgsmål nr. S 1058. Det fremgår heraf, at ansættelsen af de landbrugsmæssige grundværdier efter min opfattelse er i overensstemmelse med principperne i vurderingslovens § 6, jfr. § 14, stk. 1-4.

Også for skovbrugsejendomme opstiller vurderingsloven en række særlige bestemmelser for grundværdiansættelsen på grund af skovbrugsejendommens særlige karakter, jfr. lovens § 15.

Spm. nr. S 1060

Til *ministeren for skatter og afgifter* (6/5 86) af:

Thoft (SF):

»Mener ministeren, at det er acceptabelt for et retssamfund, at de anvendte vurderingsprincipper klart begunstiger en enkelt

[Thoft]

erhvervsgruppe i direkte strid med vurderingslovens helt afgørende hovedprincip (§ 6 og § 6 a), som indebærer, at vurderingen skal komme handelsværdien så tæt som muligt?»

Svar (22/5 86):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg henviser til mine besvarelser af spørgsmål S 1058 og S 1059.

Det fremgår heraf, at de vurderingsprincipper, der anvendes ved vurderingen af landbrugsejendomme, efter min opfattelse er i overensstemmelse med vurderingslovens bestemmelser, og at disse bestemmelser ikke indebærer begunstiggelse af landbruget.

Spm. nr. S 1061

Til statsministeren (6/5 86) af:

Lenger (VS):

»Vil statsministeren garantere, at det ikke fra regeringens side vil blive forsøgt at lægge hindringer i vejen for Århus købstads magistrats anbefaling af, at der »som grundlag for overenskomstforhandlingerne i 1986-87« sker en »udligning af lønefterslæb og en sikring af en parallel lønudvikling fremover mellem ansatte i den kommunale sektor og i den private sektor«?»

Begrundelse

Statsministeren har tidligere undveget et spørgsmål om, hvorvidt han er enig med folketingsmedlem Erhard Jakobsen i, at de offentligt ansatte bør tilgodeses ved de kommende overenskomstforhandlinger.

Nu har Århus købstads magistrat imidlertid besluttet at anbefale, at der ved de kommende overenskomstforhandlinger skal ske en »udligning af lønefterslæb og en sikring af en parallel lønudvikling fremover mellem ansatte i den kommunale sektor og i den private sektor«.

Svar (22/5 86):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Forberedelsen og gennemførelsen af overenskomst- og aftaleforhandlingerne i 1987 i den offentlige sektor vil blive koordineret mellem staten og de kommunale forhand-

lingsorganer. Det er således ikke den enkelte kommune, der forhandler.

Det er for tidligt at udtale sig om, hvorledes eventuelle efterslæb for visse grupper vil blive inddraget i de kommende overenskomst- og aftaleforhandlinger.

Regeringen er imidlertid principielt tilhænger af samme lønudvikling i den private og den offentlige sektor.

Spm. nr. S 1070

Til udenrigsministeren (7/5 86) af:

Riishøj (SF):

»Kan udenrigsministeren forsikre om, at den amerikanske handelsboykot mod Nicaragua, Vietnam, Cuba og eventuelt flere lande, med hvilke USA har afbrudt de handelsmæssige forbindelser, ikke har omfattet eksport af medicin?«

Begrundelse

I forbindelse med debatten om sanktioner over for Sydafrika er spørgsmålet om medicineksperten blevet rejst. Det har været fremført, at medicin har været undtaget i forbindelse med andre tilfælde af sanktioner, bl.a. i Rhodesia-tilfældet, men der har ikke været fuld klarhed over, om USAs sanktioner over for en række stater, bl.a. Cuba, Nicaragua, Polen, Vietnam m.fl., også har omfattet medicin.

Gennem spørgsmålet ønskes klarhed over, om eksport af medicin fra USA har været omfattet af amerikanske sanktioner i de ovenfor nævnte tilfælde, dvs. Cuba, Vietnam, Nicaragua og Polen.

Svar (15/5 86):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Spørgsmålet er stillet i tilknytning til debatten om de påtænkte danske handelssanktioner over for Sydafrika, og jeg finder ikke, det kan være min opgave at fremskaffe oplysninger om andre landes politik over for tredjelande, hvor sådanne oplysninger er irrelevante for den danske stillingtagen til den foreliggende sag.

Spm. nr. S 1071

Til udenrigsministeren (7/5 86) af:

Riishøj (SF):

»Kan udenrigsministeren bekræfte oplysninger om, at lande som Rumænien, Ungarn og Jugoslavien og måske flere østeuropæiske lande kraftigt har forøget deres import af fosfater fra Sydafrika, og kan udenrigsministeren i bekræftende fald give nøjagtige oplysninger om omfanget af denne import?«

Begrundelse

Under et af de mange fremmøder i deputationer for folketingets udenrigsudvalg blev det fra Superfos' side hævdet, at flere østeuropæiske lande på grund af nedgangen i de sovjetiske fosfatleverancer kraftigt har forøget deres fosfatimport fra Sydafrika. Kilden skulle bl.a. være fagbladet Green Market efteråret 1985.

Gennem spørgsmålet ønskes oplyst, hvorvidt påstanden kan bekræftes, ligesom det ønskes oplyst, om Danmark i bekræftende fald vil rejse denne sag i de relevante internationale organisationer, herunder i FN.

Svar (20/5 86):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det har ikke været muligt at få de pågældende oplysninger bekræftet på grund af den mangelfulde statistik, der er til rådighed vedrørende Sydafrikas eksport af fosfat til de østeuropæiske lande.

Spm. nr. S 1072

Til *miljøministeren (7/5 86)* af:

Arentoft (KF):

»Vil ministeren overveje at indføre dispensationsbestemmelser i miljøministeriets bekendtgørelse nr. 653 af 24. december 1985 § 2, således at anvendelse af blyhagl kan tillades i land- og skovområderne i de nævnte 26 Ramsarområder, og således at anvendelsen af blyhagl fortsat er forbudt over vådområderne?«

Begrundelse

Forbuddet i bekendtgørelsen medfører, at jagt på f.eks. fasaner, agerhøns og andet fuglevildt samt hårvildt i de relativt store land- og skovområder inden for de 26 Ramsarområder kun må foregå med stålhagl, ihvortvel

denne jagt i øvrige land- og skovområder må foretages med blyhagl.

Det er naturligvis en forudsætning, at anvendelse af blyhagl forbydes over vådområderne.

Opmærksomheden skal samtidig henledes på den omstændighed, at anvendelse af stålhagl i skovområder har den uheldige bivirkning, at stålhagl trænger ind i træerne, og ved bearbejdning af træet på savværker kan haglene beskadige de fintmærkende save ved finering m.v. og tillige skabe en risiko for savværksarbejderne.

For fuldstændighedens skyld skal også nævnes, at mange udenlandske jægere, der deltager i jagt på f.eks. Lolland-Falster, ikke ønsker at fortsætte hermed under de givne omstændigheder, og at dette vil medføre et valutatab af betragtelig størrelse.

Svar (21/5 86):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

I henhold til bekendtgørelse nr. 653 af 24. december 1985 er anvendelse af blyhagl ved jagt i Ramsarområderne samt i opdræts- og udsætningsdamme for gråender forbudt.

Formålet med bekendtgørelsen er at mindske blyforureningen og specielt at hindre blyforgiftning af fugle. Det er baggrunden for, at forbuddet omfatter de 26 områder, der med grundlag i den såkaldte Ramsarkonvention af 2. februar 1971 er udpeget til vådområder af international betydning, navnlig som levesteder for vandfugle.

Ramsarområderne omfatter såvel land- og skovområder som vandområder. Jeg er opmærksom på, at anvendelse af stålhagl på landjorden måske kan have uheldige bivirkninger, blandt andet for skovbruget. Miljøstyrelsen fører derfor for tiden drøftelser med Dansk Skovforening og Skovteknisk Institut med henblik på udarbejdelse af et projekt til undersøgelse af de eventuelle problemer ved brug af stålhagl i skovområder.

Når undersøgelsens resultater foreligger, vil jeg forelægge dem for folketingets miljø- og planlægningsudvalg.

På den baggrund finder jeg ikke at kunne gå ind i overvejelser om eventuelle justeringer i bekendtgørelsen på nuværende tidspunkt.

Spm. nr. S 1073

Til *ministeren for offentlige arbejder* (7/5 86) af:

Henning Nielsen (S):

»Kan ministeren oplyse, om post- og telegrafvæsenets ledelse vil undersøge, hvilken betydning arbejdsklimaet, reallønsnedgangen og indførelsen af karensdagen har haft for den store stigning i sygefraværet ved post- og telegrafvæsenet?«

Begrundelse

Fraværet på grund af sygdom er steget meget i årene 1983, 1984 og 1985 for medarbejdere i post- og telegrafvæsenet: fra gennemsnitligt 13,3 sygedage pr. år i 1983 til 15,8 sygedage pr. år i 1985 pr. medarbejder.

I samme tidsrum er karensdagen indført, og der har været en reallønsnedgang.

Post- og telegrafvæsenets ledelse har ønsket at frigøre sig fra at skulle opnå enighed med de faglige organisationer i spørgsmål uden for overenskomstområdet, f.eks. trivsel på arbejdspladsen.

Svar (20/5 86):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

I 1983–84 blev gennemført en undersøgelse vedrørende arbejdsmiljø og sygefravær på postsiden af P&Ts virksomhed. Undersøgelsen, hvori et bredt udsnit af de ansatte deltog, blev foretaget af socialforskningsinstituttet. Socialforskningsinstituttets rapport (publikation 129) har dannet grundlag for visse foranstaltninger til begrænsning af sygefraværet.

Karensdagens betydning for sygefraværet undersøges i øjeblikket af Amtskommunernes og Kommunernes Forskningsinstitut (AKF). P&T deltager i denne undersøgelse, der skal belyse karensdagslovens økonomiske og sociale virkninger, herunder udviklingen i sygefraværet før og efter karensdagens indførelse. Undersøgelsen forventes afsluttet i efteråret 1986.

P&Ts ledelse har ikke planer om at undersøge, om lønforholdene har betydning for sygefraværet.

Spm. nr. S 1074

Til *ministeren for offentlige arbejder* (7/5 86) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Kan der gives dispensation, således at fællesantenneforeninger kan få lov til at opsætte modtageudstyr (parabolantenner) til direkte nedtagning af programmer fra kommunikationssatellitter i de områder af landet, som ikke kan få etableret hybridnettet inden for en periode af 2 år, og er fællesantenneforeninger så pligtige til at tilslutte sig hybridnettet, når dette etableres i det pågældende område?«

Begrundelse

Ifølge ministerens cirkulære om hybridnettet af 10. november 1985 er fællesantenneforeningerne pligtige til at sætte modtageudstyret (parabolantennerne) ud af drift efter dispensationens udløb. Det fremgår imidlertid ikke tydeligt af cirkulæret, om dette herefter indebærer en tvangstilslutning til hybridnettet.

Ligeledes fremgår det ikke, om der er mulighed for at benytte modtageudstyret til nedtagning af programmer fra de snarligt kommende DBS-satellitter, som på fuldt lovlig vis kan nedtages direkte til hver husstand. Det kan da ikke være økonomisk forsvarligt at kræve, at fællesantenneforeningerne først skal pille udstyret ned – for derefter at sætte det op igen. Eller kræves det blot, at udstyret ad teknisk vej bliver indrettet sådan, at modtagelse af programmer fra kommunikationssatellitter bliver umuliggjort?

Svar (20/5 86):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Ved ændringen af loven om radio- og fjernsynsvirksomhed (6. juni 1985) blev der åbnet mulighed for i fællesantenneanlæg til privat beboelse at fordele udenlandske programmer, der fremføres over kommunikationssatellitter, og som fremføres til anlægget af P&T eller vedkommende telefonselskab. Som en særlig bestemmelse blev det i lovens § 4, stk. 3, fastsat, at der kan udstedes midlertidig tilladelse til fællesantenneanlægges egen modtagning af sådanne programmer, såfremt modtagning ikke strider mod planer

[Ministeren for offentlige arbejder]

om programforsyning af anlægget fra det offentlige telenet.

Som anført i spørgsmålets begrundelse er det i cirkulære fra ministeriet for offentlige arbejder af 10. november 1985 angivet, at denne bestemmelse agtes administreret således, at tilladelse som udgangspunkt kun vil blive givet, såfremt signalforsyning med det/de pågældende programmer fra hybridnettet først vil kunne sikres senere end 24 måneder fra det ansøgte etableringstidspunkt. Tilladelsen vil kunne gælde i mindst 3 år og derefter kun indtil det tidspunkt, hvor programforsyning fra hybridnettet er mulig. Ved tilladelsens udløb påhviler det ejeren af det pågældende udstyr at sikre, at dette tages ud af drift, således at fordelingen af de pågældende programmer fra kommunikationssatellitter ophører.

Signalforsyning fra hybridnettet hviler på frivillig tilslutning, og en antenneforening, som har haft midlertidig tilladelse, vil derfor ikke være forpligtet til ved tilladelsens udløb at tilslutte sig hybridnettet.

Det modtageudstyr, der gives tilladelse til, skal være typegodkendt, og tilladelsen indebærer alene tilladelse til modtagning og fordeling af nærmere i tilladelsen angivne programmer, hvor alle nødvendige program- og satellitaftaler er truffet.

Modtagning i fællesantenneanlæg fra DBS-satellitter kræver ikke særlig tilladelse fra P&T, blot udstyret er typegodkendt og installeret efter de tekniske fællesantennebestemmelser.

Forskellen i sendesystemerne for kommunikationssatellitter og for DBS-satellitter gør, at en modtager for den ene type satellitter ikke uden videre kan benyttes til modtagning af den anden type, men visse dele vil formentlig kunne genanvendes.

Anvendelse af kommunikationssatellitmodtagerudstyret til *samtidig* at modtage fra en DBS-satellit vil almindeligvis ikke være mulig, først og fremmest på grund af forskellen i retningen til de to satellitter. Der vil formentlig blive anvendt to separate modtageudstyr for de to typer satellitter.

Spm. nr. S 1075

Til *ministeren for offentlige arbejder* (7/5 86) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Kan ministeren oplyse, om private husstande skal opsætte nye antenner for at kunne modtage TV-programmer fra et eventuelt kommende TV 2, hvad enten det drejer sig om den landsdækkende del af TV 2 eller om de påtænkte regionale programmer?«

Begrundelse

For at gøre et kommende TV 2 landsdækkende skal der opstilles 300 meter høje sendemaster 16 steder i landet til en pris af 460 mill. kr. Ifølge P&Ts beregninger skal landets seere selv investere omkring 800 mill. kr. i antenner til modtagning af det nye program. Kan det virkelig have sin rigtighed, at man med en vedtagelse af TV 2-lovgivningen giver grønt lys for denne samfundsinvestering på ca. 1,3 mia kr.? Er disse investeringer ikke en dobbeltinvestering set i forhold til hybridnettet, som har kapacitet til at indeholde et utal af programmer, og som via sine kabler gør sendemaster og antenner overflødige?

Hvis det kræver nye antenner til hver husstand, må der opstå problemer, når den del af seerne, som ikke ønsker at foretage denne investering, alligevel bliver pålagt at betale licens til et TV 2, som de ikke kan modtage.

Svar (20/5 86):**Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):**

For at kunne modtage TV 2 med god teknisk kvalitet skal der i næsten alle tilfælde bekostes en UHF-antenne, der er rettet mod den ønskede senderstation. For enkeltantenneanlæg vil udgiften til en UHF/TV-antenne være af størrelsesordenen 1.000 kr. inklusive opsætning og kabelinstallation. For fællesantenneanlæg vil der alene være tale om en ekstra antenne samt eventuelt visse modifikationer af fordelingsnettet, og udgiften for den enkelte seer vil derfor være langt mindre.

I mediekommissionens betænkning nr. 5/1983 om et øget dansk TV-udbud, side 23, er der i forbindelse med de tekniske udgifter til TV 2 gjort opmærksom på, at alene udgiften til modtagerantennen vil udgøre ca. 800 mill. kr. for landet som helhed.

Kun det trådløse spredningsmedium kan sikre, at alle landets husstande får adgang til at modtage TV 2. Hvis TV 2 kun fordeles

[Ministeren for offentlige arbejder]

gennem hybridnettet, vil en betydelig del af befolkningen være uden mulighed for at se programmet, idet hybridnettet kun planlægges udbygget til at programforsyne fællesantenneanlæg i bymæssige områder med mere end 250 husstande. Ca. 400.000 husstande i landdistrikterne ville således blive afskåret fra at modtage programmer fra et TV 2. Det samme ville gælde de husstande i bymæssige områder, som enten ikke er tilsluttet fællesantenneanlæg eller er tilsluttet fællesantenneanlæg, som ikke ønsker programforsyning fra hybridnettet. Begge forhold strider mod forudsætningen om en landsdækkende programspreddning af TV 2.

Spm. nr. S 1079

Til *ministeren for offentlige arbejder* (7/5 86) af:

Birthe Hansen (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvor langt undersøgelser og vurderinger vedrørende en omlægning af takst- og billetsystemet inden for DSB er for tiden?«

Begrundelse

Der henvises til tidligere spørgsmål, der har været stillet af hensyn til børnefamilierne, i håb om en ændring af 12 års grænsen i opadgående retning for børnebilletter.

Svar (21/5 86):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg kan oplyse, at DSB er langt fremme med et forslag til en omlægning af takst- og billetsystemet. Der forhandles for tiden med HT og Amtsrådsforeningen om bl.a. aldersgrænserne. Disse forhandlinger forventes afsluttet efter sommeren, således at det nye takst- og billetsystem vil kunne træde i kraft i begyndelsen af 1987.

Jeg vedlægger til yderligere orientering kopi af mine svar på spørgsmålene J 8 og J 9 (alm. del J - bil. 15) fra udvalget om offentlige arbejder.

Bilag

Folketingets udvalg om offentlige arbejder.

I brev af 16. april har udvalget stillet mig følgende spørgsmål, J 8 og J 9 (alm. del J-bil. 15):

Spørgsmål J 8:

Vil ministeren tage initiativ til at forhøje aldersgrænsen fra 12 til 16 år for børn, der rejser med den kollektive trafik? Hvor stor vil udgiften hertil i givet fald blive?

Svar:

Som det er udvalget bekendt, har jeg siden sommeren 1985 haft planer om at hæve aldersgrænsen for børns befordring til halv pris fra de nugældende 11 år (inkl.) til 15 år (inkl.) Jeg bad DSB om at undersøge konsekvenserne og forberede en eventuel gennemførelse. Dette oplyste jeg bl.a. i Nordisk Råd i Mariehamn i november 1985, og det har været omtalt i pressen.

DSB har i nogen tid forhandlet herom med Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening og HT. De amtskommunale trafikselskaber har i dag som DSB 11 års grænsen. Det er absolut ønskværdigt fortsat at have ensartede aldersgrænser, både af hensyn til publikum og for at få etableret et takstsamarbejde mellem DSB og trafikskaberne. Jeg afventer derfor resultatet af forhandlingerne, men jeg forventer, at en øvre aldersgrænse på 15 år (inkl.) kan træde i kraft i begyndelsen af 1987.

En forhøjelse som angivet vil efter beregningerne betyde et provenutab på ca. 10 mill. kr. årligt for DSB. For HT og trafikskaberne vil der blive tale om væsentlig højere beløb. Jeg er endnu ikke bekendt med disse beregninger.

Spørgsmål J 9:

Ad svar på spørgsmål J 2 (alm. del J-bil 6). Vil ministeren være indstillet på at indføre rabatordninger for unge mellem 16 og 25 år med f.eks. et antal rejser pr. år til halv pris? Vil ministeren være indstillet på at give unge (mellem 16 og 25 år) under uddannelse, der ikke på anden vis modtager befordringsgodtgørelse, mulighed for at rejse til halv pris til og fra uddannelsessted (bolig/uddannelsessted)?

Svar:

[Ministeren for offentlige arbejder]

DSB har i længere tid forudsat en rabatordning for unge mellem 16 og 25 år. Også en sådan ordning indgår i det oplæg til nye passagertakstregler, der er under udarbejdelse, og som kan forventes at træde i kraft i begyndelsen af 1987. Det nye prissystem for DSBs passagertakster indgår i de omtalte forhandlinger med bl.a. Amsrådsforeningen.

Forslaget til ungdomsrabat går ud på, at unge mellem 16 og 25 år (inkl.) imod køb af et årskort («ungdomskort») til 200 kr. får adgang til i ubegrænset omfang at købe billetter med samme rabat (op til 50 pct.) som de ældre over 65 år.

Det nye system vil naturligvis også gælde for unge under uddannelse. Der bliver derfor ikke behov for en yderligere ordning for disse.

Som det vil være udvalget bekendt, kan unge under uddannelse – dog ikke videregående uddannelse – få et gratis månedskort i 10 måneder til rejser til uddannelsesstedet. DSB får betaling herfor fra amterne.

Spm. nr. S 1083

Til *ministeren for offentlige arbejder* (9/5 86) af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Vil ministeren redegøre for den personalemæssige situation for elektroførere ved S-togsdriften?«

Begrundelse

Den 23. april 1986 stillede spørgeren et spørgsmål til skriftlig besvarelse (nr. S 1019) vedrørende personalesituationen i forbindelse med overholdelse af den planlagte S-togsdrift.

Svaret på dette spørgsmål findes imidlertid ikke fyldestgørende. Der var ikke oplysninger om antallet af uddannelsespladser, ingen oplysninger om omfanget af den naturlige afgang og ingen oplysninger om, hvad der kan gøres for at yde den service, forbrugerne kan forvente.

Det vil naturligvis også være relevant at oplyse, om DSB går ind i samarbejde med personaleorganisationer for at løse dette meget presserende problem. Ministeren bør huske, at folketingets medlemmer ikke alene spørger for selv at få svar, men at spørgsmå-

lene også er et led i oplysningsvirksomheden over for befolkningen.

Derfor prøver spørgeren igen med et nyt spørgsmål.

Svar (23/5 86):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Den personalemæssige situation for DSBs lokomotivpersonale er ikke kun et isoleret S-togsproblem. S-togstjenesten har et antal lokomotivførere, der er fastlagt ud fra behovet ifølge køreplan og prognoser. Overstiger antallet af førere til efteruddannelse, sygdom og naturlig afgang de forudsete tal, overføres førere fra fjerntrafikken til S-togstrafikken.

Den naturlige afgang fra styrken af lokomotivførere ved DSB har i de seneste år været således:

1984	126 mand
1985	105 mand
1986 indtil 31. marts 1986	23 mand

Som følge af den senest udarbejdede prognose er det foreløbig besluttet at rekruttere 3 hold à maksimalt 20 lokomotivassistenter i 1986, nemlig pr. 1. maj, 1. august og 1. oktober i København.

Der er ikke på nuværende tidspunkt truffet beslutning om yderligere antagelser. Dog er der i budgetforslagene til 1987 påregnet ansættelse af i alt 80 lokomotivassistenter.

De førstnævnte tre hold forventes at være færdiguddannede henholdsvis medio december 1986, medio december 1986 og medio februar 1987.

DSB samarbejder selvfølgelig med personaleorganisationerne om en løsning af problemerne.

Uddannelsen af holdene 1. august og 1. oktober i København er aftalt med Dansk Jernbaneforbund, lokomotivpersonalets afdeling, til at være en målrettet uddannelse til S-togene, således at uddannelsesperioden i første omgang bliver kortere. Supplerende uddannelse til tjenstgøring uden for S-banen vil blive givet inden 2 år efter ansættelsen.

I 1981 blev der offentliggjort en miljøundersøgelse om lokomotivpersonalets arbejdsmiljø. DSB søger til stadighed at ændre personalets arbejdsmiljø, således at rapportens intentioner tilgodeses og passagererne i den sidste ende søges sikret den service, de har krav på.

[Ministeren for offentlige arbejder]

I den daglige disponering som følge af personalemangel søges uundgåelige aflysninger i øvrigt foretaget således, at de giver de færrest mulige virkninger på servicen, det være sig rejsetid, korrespondance eller udbud.

Det kan oplyses, at følgende antal S-tog er aflyst på grund af manglende elektroførere:

Oktober 1985:	34 tog = 0,1 pct. af planlagt togproduktion.
November 1985:	40 tog = 0,2 pct.
December 1985:	35 tog = 0,1 pct.
Januar 1986:	36 tog = 0,1 pct.
Februar 1986:	201 tog = 0,9 pct.
Marts 1986:	74 tog = 0,3 pct.
April 1986:	142 tog = 0,6 pct.

Spm. nr. S 1084

Til *arbejdsministeren* (9/5 86) af:

Kaj Poulsen (S):

»Kan ministeren oplyse, hvornår arbejdsformidlingen vil have et informationssystem, som gør det muligt at sammenstille de eksisterende oplysninger om virksomhedernes forventede behov for arbejdskraft med oplysninger om de arbejdssøgende?«

Begrundelse

Et overblik over de arbejdssøgende og det fremtidige behov for arbejdskraft inden for de forskellige fagområder vil muliggøre bedre service over for såvel virksomhederne som de arbejdssøgende.

Virksomhederne kan tidligt blive varslet om mangel på arbejdskraft. De arbejdssøgende kan tilsvarende få en realistisk vurdering af deres muligheder, f.eks. om det er relevant med en bestemt efteruddannelse eller eventuelt flytning.

Endelig kan arbejdsmarkedsnævnet og andre beslutningstagere få et bedre vurderingsgrundlag for deres arbejde.

Det skal bemærkes, at det, spørgeren alene taler om, er – ved anvendelse af moderne informationsteknologi – at udnytte de informationer, som allerede i dag indsamles og registreres.

Svar (20/5 86):

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Der eksisterer allerede i dag inden for arbejdsformidlingen EDB-systemer, der er væsentlige hjælpemidler i forbindelse med AFs formidlingsarbejde og i AFs overvågning af arbejdsmarkedet.

Det såkaldte AF-Match, der understøtter arbejdsformidlingen i hovedstadsområdet, indeholder hovedparten af arbejdsformidlingens oplysninger om arbejdssøgende og ledige job i hovedstadsområdet. Det såkaldte Mini Virk, der er arbejdsformidlingens landsdækkende virksomhedsregister, indeholder en lang række oplysninger om de enkelte virksomheder, herunder prognoseoplysninger.

Arbejdsdirektoratet har gennem længere tid – bl.a. i lyset af de hidtidige, positive erfaringer med anvendelse af EDB i arbejdsformidlingen – arbejdet med tilvejebringelse af et beslutningsgrundlag for en udbredelse af EDB-formidling til hele landet.

I arbejdsdirektoratets beslutningsgrundlag indgår en integration af AF-Match og Mini Virk. En sådan integration vil effektivisere arbejdsformidlingens analyse- og prognosevirksomhed og dermed muliggøre bedre service over for såvel virksomhederne som de arbejdssøgende.

I forbindelse med udmøntningen af regeringens flaskehalsinitiativer forventes det, at udbredelsen af en landsdækkende EDB-formidling vil starte i 1986.

Spm. nr. S 1085

Til *justitsministeren* (12/5 86) af:

Agerschou (SF):

»Er det korrekt, at fornyelse af kørekort med kort gyldighed på grund af helbredsforhold som noget nyt er blevet belagt med en afgift på 100 kr., og hvad er i bekræftende fald baggrunden?«

Svar (22/5 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Den 1. maj 1986 er kørekortreglerne ændret ved indførelsen af kørekort af EF-model. I forbindelse med denne ændring blev der fastsat et særligt, lavere gebyr på 100 kr. for ombytning af ældre kørekort til kørekort af EF-model. Begrundelsen for det lavere gebyr har været at tilskynde til ombytning.

[Justitsministeren]

Det samme lavere gebyr blev fastsat med hensyn til fornyelse af kørekort, hvis gyldighed er udløbet. De hidtidige gebyrer for køreprøver og duplikatkørekort på 300 kr. og 150 kr. er opretholdt uændret.

Indførelsen af sikkerhedslaminerede kørekort er bl.a. besluttet, for at kørekortet kan være sikret mod forfalskning. Dette indebærer, at det ikke længere er muligt at foretage påtegninger på kørekort. Det er således nødvendigt ved forlængelse af gyldighed at udstede et nyt kørekort.

Efter almindelig praksis fastsættes gebyrer således, at de helt eller delvis modsvarer det offentlige udgifter.

Justitsministeriet er opmærksomt på, at de gennemførte ændringer med hensyn til kørekortgebyrer kan give anledning til utilsigtede virkninger ved forlængelse af gyldigheden af handicappedes og ældres kørekort. Justitsministeriet vil derfor i forbindelse med førstkommande ændring af kørekortgebyrerne overveje, om der er grundlag for at foretage en ændring i den beløbsmæssige fordeling på de enkelte gebyrer.

Spm. nr. S 1087

År	Teoriprøve		Praktisk prøve	
	Antal	Bestået	Antal	Bestået
1983.....	113.735	77,6 pct.	115.686	73,5 pct.
1984.....	123.139	76,0 pct.	128.130	72,0 pct.
1985.....	124.093	75,2 pct.	125.668	71,4 pct.

Justitsministeriet er ikke i besiddelse af statistiske oplysninger om beståelsesprocenten for første, anden eller senere køreprøver.

Justitsministeriet har gennem forskellige initiativer søgt at udjævne forskelle i bedømmelsesgrundlaget ved køreprøver, men beståelsesprocenten for de enkelte politikredse varierer mellem ca. 90 og ca. 70.

Efter kørekortbekendtgørelsen har en aspirant mulighed for at påklage den køreprøvesagkyndiges afgørelse til vedkommende politimester. Politimesterens afgørelse kan endvidere påklages til justitsministeriet. Antallet af sådanne klagesager til justitsministeriet er meget begrænset.

Det kan tilføjes, at der ved iværksættelsen af køreuddannelsesreformen den 1. oktober

Til *justitsministeren* (12/5 86) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Hvor mange køreprøver er der blevet afholdt i årene 1983, 1984 og 1985, og hvordan fordeles beståelsesprocenterne sig?«

Begrundelse

I befolkningskredse er det oftere og oftere blevet registreret, at førstegangaspiranter til en køreprøve ikke består. Denne tendens kan have mange årsager, såfremt den er rigtig, hvilket ministerens svar kan klargøre.

Køreprøve er en halvdyr sag, og eleven er helt i den sagkyndiges hænder uden mulighed for appel.

Ministeren bedes i sit svar oplyse den procentvise beståen for første-, anden-, tredje- og øvrige ganges køreprøver, ligesom det bedes oplyst, om der rent geografisk er mærkbare afvigelser i tallene.

Svar (22/5 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politiets køreprøvesagkyndige har i årene 1983, 1984 og 1985 afholdt følgende køreprøver:

1986 vil ske væsentlige ændringer med hensyn til afholdelsen af køreprøver. Der vil fremover blive anvendt samme prøvemateriale ved de nye skriftlige teoriprøver ved alle prøvesteder. For den praktiske prøves vedkommende må variationer mellem de enkelte politikredse ligeledes forventes væsentligt reduceret som følge af, at køreundervisningen skal ske på grundlag af en detaljeret undervisningsplan, der er udsendt af justitsministeriet. Denne undervisningsplan danner sammen med en særlig prøvevejledning grundlag for den køreprøvesagkyndiges bedømmelse.

Det kan endelig oplyses, at der afholdes særlige efteruddannelseskurser for de køreprøvesagkyndige inden køreuddannelsesre-

[Justitsministeren]

formens ikrafttræden. I forbindelse med denne efteruddannelse vil der blive lagt vægt på at give større ensartethed i de køreprøvesagkyndiges bedømmelse.

Spm. nr. S 1089

Til *undervisningsministeren* (12/5 86) af:

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

»Hvad er ministerens begrundelse for at give Marselisborg seminarium afslag på en forsøgsordning, bl.a. omfattende et nyt undervisningsindhold, og hvor langt er planerne om nedsættelse af en seminariekommission?«

Begrundelse

Det fremgår af Information den 12. maj 1986, at Marselisborg seminarium – på trods af en enstemmig anbefaling fra seminarierådet og en godkendelse fra direktoratet – har fået afslag på en forsøgsordning med bl.a. den begrundelse, at ministeren vil nedsætte en kommission, som skal komme med et oplæg til en reform af læreruddannelsen.

Spørgeren finder det besynderligt, at forsøg, som måske kunne blive til inspiration for både kommissionens arbejde og en kommende ændring af læreruddannelsen, afvises med henvisning til det ikke-påbegyndte kommissionsarbejde.

Svar (23/5 86):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Når jeg undtagelsesvis er gået ind i sagen om et forsøgsarbejde, skyldes det, at jeg i dette tilfælde fandt, at afvigelserne fra den gældende læreruddannelseslov var så store og så lidt i overensstemmelse med mine tanker om en kommende læreruddannelse, at jeg ikke syntes, at planen skulle fremmes.

Jeg støtter min opfattelse blandt andet på, at en række af ministeriets faglige medarbejdere på læreruddannelsesområdet skriftligt har udtrykt en vis skepsis eller tøven over for planerne. Endvidere kan jeg oplyse, at dagbladet Informations referat ikke dækker de faktiske forhold, når det gælder behandlingen i seminarierådet. Det er rigtigt, at seminarierådet ikke udtalte sig imod forsøget, men der er ikke tale om enstemmighed, idet der ikke fandt afstemning sted, og det skal

yderligere tilføjes, at det var en forudsætning for tilslutning til forsøget, at dette ændredes på flere afgørende områder. Endelig har direktoratet ikke formelt godkendt forsøget, og godkendelse ville under alle omstændigheder kun have fundet sted, såfremt en række afgørende ændringer var blevet foretaget.

I øvrigt vil jeg godt gøre opmærksom på, at i henhold til læreruddannelseslovens bestemmelser om forsøg er jeg i min gode ret til at nægte gennemførelse af et forsøg, selv om seminarierådet skulle anbefale det. Loven siger om denne sag, at forsøgssager skal drøftes i seminarierådet, inden de endeligt godkendes.

Den anden del af spørgsmålet drejer sig om, hvor langt planerne er om nedsættelse af en seminariekommission. På dette spørgsmål skal jeg udtale, at jeg ser en ændring af læreruddannelsen meget nært sammenknyttet med hele spørgsmålet om vore skoleuddannelsers kvalitet i bredeste betydning, herunder også spørgsmålet om de grundlæggende kundskaber. Det er for mig at se helt nødvendigt at tænke de to problemstillinger sammen, når man overvejer en ændring af læreruddannelsen.

Jeg er i øjeblikket ved at tage initiativ til, at vi gennemfører en grundig evaluering af vor nuværende læreruddannelse, blandt andet sammenlignet med tilsvarende uddannelser i andre lande. Denne evaluering anser jeg for en nødvendig forudsætning for at kunne gå i gang med et egentligt kommissionsarbejde.

Spm. nr. S 1090

Til *justitsministeren* (13/5 86) af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvornår der kan forventes en afgørelse i spørgsmålet om tiltalerejsning imod Limfjordsøsterskompagniet på grund af dets forurening af Salling Sund og Klosterfjorden, som den er beskrevet i en anmeldelse til politiet i november 1983?«

Begrundelse

I november 1983 anmeldte læge Jørgen Lang Petersen, Øster-Hvidbjerg på Mors, og spørgeren Østerskompagniet til politiet i Thisted.

[Leif Hermann]

Anledningen var ulovlige spildevandsudledninger i Salling Sund og Klosterfjorden ved Nykøbing Mors. Videre havde kompagniet fyret med tung fuelolie og ledt røgen gennem en skorsten, der ikke opfyldte de almindelige krav til skorstenshøjde ved fyring med denne olietype.

Siden anmeldelsen har anmelderne kun erfaret om sagen gennem dagspressen og en enkelt gang gennem en påtegning på en direkte henvendelse til politimesteren i Thisted. Spørgeren finder, at sagen nu godt 2½ år efter bør nærme sig sin afslutning.

Svar (22/5 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politimesteren i Thisted har over for justitsministeriet oplyst, at statsadvokaten i Ålborg i november 1985 – efter indstilling fra politimesteren og på baggrund af indhentede udtalelser fra vedkommende kommune og amtskommune samt miljøstyrelsen – traf bestemmelse om, at der ikke skulle rejses tiltale imod det i spørgsmålet nævnte selskab i anledning af den indgivne anmeldelse af november 1983.

Politimesteren har samtidig beklaget, at anmelderne ikke modtog underretning om statsadvokatens afgørelse.

Politimesteren har endvidere oplyst, at det nævnte selskab – i anledning af en senere anmeldelse indgivet i fortsættelse af den tidligere anmeldelse – ved Nykøbing Mors retsdom af 10. april 1986 for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 83, stk. 1, nr. 3, blev idømt en bøde på 10.000 kr.

Spm. nr. S 1093

Til *socialministeren* (13/5 86) af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Vil ministeren – i fortsættelse af ministerens svar af 24. april 1986 på spørgsmål nr. S 896 om kunstneres mulighed for at lave kunstnerisk arbejde, mens de modtager bistandshjælp efter bistandslovens §§ 37 og 38 – oplyse, hvorledes ministeren har gjort de kommunale socialforvaltninger opmærksomme på svaret?«

Begrundelse

Det er naturligvis nødvendigt, at de socialforvaltninger, der forvalter bistandsloven, og som hidtil ofte har været meget restriktive over for kunstnere, får oplysning om ministerens svar på spørgsmål nr. S 896.

Svar (20/5 86):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Den sociale ankestyrelses afgørelser om spørgsmålet er gengivet i serien Sociale Meddelelser (nr. 0-45-85), som udsendes direkte til social- og sundhedsforvaltningerne.

Socialministeriet har ikke foretaget noget med henblik på at henlede social- og sundhedsforvaltningernes opmærksomhed på svaret på spørgsmål nr. S 896, da socialministeriet ikke har hjemmel til at afgive bindende fortolkningsbidrag til reglerne om kontanthjælp i bistandsloven.

Spm. nr. S 1095

Til *fiskeriministeren* (15/5 86) af:

Lohmann (S):

»Hvilke kommentarer har ministeren til et opslag fra »Landes-Fischerei-Verband Berlin e.V.« på kysten ved Han Strand, der hindrer den frie adgang til at fiske fra kysten?«

Begrundelse

Et sådant opslag var fra den 5. maj 1986 opsat på kysten ved Han Strand i Tranekær kommune på Langeland, og flere lokale sportsfiskere blev den 8. maj forment adgang og i visse tilfælde jaget bort med et »heraus«.

Det kan endvidere oplyses, at der hver eneste weekend står i hundredvis af tyske sportsfiskere langs Langelands kyster, hvor de især foretager agnfiskeri med mange stænger. Spørgeren ville finde det rimeligt, at disse mennesker ydede et bidrag til gengæld for denne service, eventuelt ved betaling af fiske-tegn.

Svar (23/5 86):

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Det nævnte opslag indeholdt en henstilling fra den tyske forening om, at andre sportsfiskere holdt sig borte fra den nævnte kyst-

[Fiskeriministeren]

strækning i den periode på 8 timer, hvor foreningen afholdt en konkurrence.

Det er naturligvis meget uheldigt, hvis grupper af personer opfører sig på en måde, der får andre til at holde sig borte fra offentligt tilgængelige steder. Der er imidlertid efter i det for mig oplyste ikke foretaget nogen overtrædelse af fiskerilovgivningen i forbindelse med de tyske lystfiskeres aktivitet.

Hverken lokale fiskerikontrol eller politiet har modtaget henvendelse vedrørende konkurrencen.

Spm. nr. S 1096

Til *miljøministeren* (14/5 86) af:

Steffensen (KrF):

»Vil ministeren overveje i overensstemmelse med andre vesteuropæiske lande at lempe det totale forbud mod import af ferske varer, konserver og dybfrost fra visse østeuropæiske lande, således at dybfrosne og konserverede varer, der er fremstillet før 25. april 1986 og således ikke kan have været udsat for radioaktiv forurening, fritages for importforbudet?«

Begrundelse

Det totale forbud mod import af fødevarer fra visse østeuropæiske lande virker urimeligt og uforståeligt for de danske importører og producenter. Danmark er det eneste EF-land, der opretholder et totalforbud mod import af ferske varer, konserver og dybfrost. Sverige tillader import af frosne levnedsmidler under forudsætning af, at produktionen er fra før 25. april 1986.

Især for producenter af marmelade og juice vil det totale importforbud få uoverskuelige konsekvenser, dels fordi de kan blive nødt til at stoppe produktionen, hvoraf en stor del går til eksport, dels fordi det kan være vanskeligt at få råvarer fra de pågældende lande, når importforbuddet igen ophæves, idet disse lande allerede nu kan eksportere til bl.a. andre EF-lande.

Såfremt man lemper importforbuddet for så vidt angår råvarer produceret før 25. april 1986, og under den forudsætning, at varerne er fri for radioaktiv forurening, kan man eventuelt kræve, at varerne kun kan indføres i Danmark ved én grænseovergang, for at

lette kontrollen vedrørende radioaktivt indhold i varerne.

Svar (20/5 86):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Gennemførelsen af et totalt forbud mod import af levnedsmidler fra en række europæiske lande var begrundet i ønsket om at give danske forbrugere den bedste beskyttelse mod at blive udsat for at spise radioaktivt forurenede levnedsmidler.

Levnedsmiddelstyrelsen er helt opmærksom på de problemer, spørgeren rejser.

Styrelsen har derfor – så snart EF havde gennemført de bebudede importrestriktioner på fællesskabsplan, hvilket skete den 14. maj 1986 – lempet de danske restriktioner.

Det betyder, at varer fra de pågældende lande, der ikke er omfattet af EFs totalforbud, nu kan importeres, såfremt levnedsmiddelstyrelsen frigiver varerne. Styrelsen træffer beslutning på baggrund af målinger udført på prøver udtaget her i landet. Målingerne foretages af Forsøgsanlæg Risø eller af Isotopcentralen.

Disse lempelser, der er gennemført med virkning fra den 15. maj 1986, vil løse de problemer for erhvervslivet, som spørgeren henviser til.

Jeg vil benytte lejligheden til at udtrykke min tilfredshed med den forståelse, erhvervene og deres organisationer har vist over for indførelsen af restriktionerne.

Spm. nr. S 1098

Til *socialministeren* (14/5 86) af:

Joanna Rønn (S):

»Vil ministeren tage initiativ til at ophæve karensdagen for cancerpatienter, der modtager kemoterapibehandling?«

Begrundelse

Personer, der får tilbagefald på grund af samme sygdom, er undtaget fra karensdagen, hvis tilbagefaldet sker inden for 12 dage.

Det vil være rimeligt, at cancerpatienter undtages fra karensdagen, når de under en kemoterapibehandling har genoptaget deres arbejde. Intervallet mellem behandlingerne er sædvanligvis større end 12 dage, hvorfor cancerpatienterne kommer til at betale en ny

[Joanna Rønn]

karensdag i forbindelse med hver behandling.

Af samme grund er de også afskåret fra at modtage nedsatte dagpengebeløb. Der er mulighed for at få etableret en § 12-aftale, men mange cancerpatienter viger tilbage herfor og forsøger at passe deres arbejde på trods af den belastende situation.

Svar (22/5 86):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Efter dagpengeloven betragtes – således som det også fremgår af begrundelsen for spørgsmålet – kontinuerlige ambulante behandlinger med mindre end 12 kalenderdages mellemrum som tilbagefald på grund af samme sygdom med den virkning, at der ikke er en karensdag.

Er der derimod 12 kalenderdage eller mere mellem behandlingerne, vil disse ikke kunne anses for tilbagefald. I sådanne tilfælde er der imidlertid mulighed for at indgå en aftale efter dagpengelovens § 12, eventuelt begrænset til den periode, hvori behandlingerne finder sted, således at der udbetales dagpenge fra 1. hele fraværsdag af lønmodtagerens bopælskommune i forbindelse med hver behandling.

Formålet med reglerne om § 12-aftaler og den hermed forbundne undtagelse fra karensdagen er netop at tilgodese f.eks. de lønmodtagere, der ønsker at fortsætte et arbejdsforhold, medens de er i behandling.

Hertil kommer, at karensdagen ikke gælder ved delvis fravær fra arbejdet i forbindelse med ambulante behandlinger og lignende, hvor der er ret til nedsatte dagpenge, når fraværet udgør mindst 4 timer pr. uge.

Jeg kan endvidere oplyse, at man i forbindelse med behandlingen af forslaget om at indføre en karensdag var opmærksom på spørgsmålet og dengang fandt, at reglerne kunne fungere tilfredsstillende også i relation til de personer, der er nævnt i spørgsmålet.

På denne baggrund, og især da jeg som bekendt er indstillet på at ophæve karensdagen pr. 1. januar 1987, finder jeg det ikke hensigtsmæssigt at ændre reglerne inden da.

Spm. nr. S 1100

Til **energiministeren** (14/5 86) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Kan naturgasselskaberne afslå en kommende kundes ønske om en fast aftale for tidspunktet for montørbesøg, når naturgassen skal indføres i området og de private installationer omstilles til naturgas?«

Begrundelse

Naturgasselskaberne benytter sig af farvestrålende informationsmateriale til information for kommende brugere. Hovedstadsregionens Naturgas skriver blandt andet om adgang til huse/lejligheder, at man har bemyndigelse til at skaffe sig adgang til boligen ved hjælp fra en låsesmed, hvis HNG ikke kan få en aftale i stand. HNG afviser rask væk at lave tidsaftaler med de kommende kunder, medmindre der er helt specielle grunde her til. Hvis en kunde, der ikke vil aflevere sin nøgle til HNG, ønsker en tidsaftale af praktiske grunde, fordi der ikke kan være nogen til stede i boligen hele dagen, så afvises dette. Da spørgeren ikke har fundet nogen lovmæssig ret til denne afvisning, bedes ministeren præcisere, hvad naturgasselskaberne har ret til ved indførelse af naturgas.

Svar (21/5 86):

Energiministeren (Svend Erik Hovmand):

I områder, hvor eksisterende bygasledninger og bygasinstallationer planlægges anvendt til naturgas, indføres naturgassen efter særlige konverteringsplaner, der godkendes af Danmarks Gasmateriel Prøvning.

Ved konverteringen er det af sikkerhedshensyn nødvendigt, at hele ledningsstrækningen i området, der skal konverteres, aflukkes. Alle hovedhaner i området må derfor lukkes. Ved denne procedure skal der være adgang til hovedhanerne i de enkelte bygninger. Da der foretages ca. 1.000 konverteringer om ugen i HNGs område, må disse følge et snævert tidsskema, hvilket også er nødvendigt for, at varigheden af leveringsstoppet for de berørte forbrugere skal være så kortvarig som muligt.

Jeg forventer imidlertid, at HNG inden for de givne rammer tager hensyn til individuelle ønsker om træffetid under konverteringen.

Jeg kan tilføje, at der i det af ministeriet for offentlige arbejder udfærdigede gasreglement afsnit 13-20 »Retningslinier for konver-

[Energiministeren]

tering af gasinstallationer« punkt 2.2.5. udstedt i henhold til lov nr. 250 af 8. juni 1978 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger er indføjet klare bestemmelser om naturgasselskabernes adgang til gasinstallationer i forbindelse med konverteringen til naturgas.

Spm. nr. S 1105

Til *ministeren for skatter og afgifter* (14/5 86) af:

Thoft (SF):

»Finder ministeren det rimeligt, at billedkunstnere, som arbejder med billedtæpper, og som fremstiller disse som unika, skal svare moms heraf, på trods af at kunst fremstillet af andre materialer er momsfrie, når salget foretages af kunstneren selv, og vil ministeren sikre, at billedtæpper sidestilles med al anden form for kunst i afgiftsmæssig henseende?«

Begrundelse

Det er med nogen vantro, spørgeren erfarer, at EF fortsat kræver, at danske billedkunstnere, som arbejder med billedtæpper, skal momse deres arbejder, fordi EF rubricerer billedvæveres produkter på linje med karklude og viskestykker, uanset at der er tale om unika.

Sagen har tidligere været rejst over for ministeren (se f.eks. spørgsmål nr. S 332 i 1982-83 af Ingerlise Koefoed), og hver gang har ministeren svaret positivt, men resultatet er forblevet uændret: billedvæverne kræves fortsat momsregistrerede af toldvæsenet.

Billedvæveres arbejde anerkendes af akademirådet, Billedkunstnernes Forbund og statens kunsthåndværk på lige fod med kunstneriske frembringelser udført i andre materialer som f.eks. oliemaling på lærred, jernskulpturer m.v.

Spørgeren skal derfor, så indtrængende det er ham muligt, opfordre ministeren til – eventuelt i samarbejde med ministeren for kulturelle anliggender – at gøre EF-bureaukraterne begribeligt, at billedkunst også kan udføres i form af billedtæpper, således at der kan fastsættes ensartede regler for moms af kunstneriske frembringelser.

Svar (22/5 86):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg kan – også i fortsættelse af mit svar på spørgsmål nr. S 1160 (1984-85) til folketingsmedlem Ingerlise Koefoed – oplyse, at forhandlingerne om Kommissionens forslag til et 19. momsdirektiv – der indeholder en række ændringer og præciseringer af EF's »grunddirektiv« vedrørende moms (det 6. momsdirektiv) – nu er indledt.

Der er fra dansk side fremsat et ændringsforslag med henblik på at give medlemslandene mulighed for at ligestille kunstneres salg af egne unikke billedtekstiler med tilsvarende salg af kunstværker under toldtariffens positionsnumre 99.01-03 (afgiftsfri kunstværker).

Nye EF-regler om momsfrigørelse ved midlertidig indførsel af varer (det 17. momsdirektiv) er trådt i kraft 1. januar 1986. På dansk foranledning er vægdraperier i form af billedtekstiler på linje med andre unikke kunstværker blevet omfattet af denne fritagelsesordning.

Spm. nr. S 1106

Til *justitsministeren* (15/4 86) af:

Annelise Gotfredsen (KF):

»Vil ministeren arbejde for en udvidelse af nærpolitiet også i distrikter, der ikke allerede har nærpoliti?«

Begrundelse

I fagbladet Dansk Politi giver politikommissær J. Kjeld Petersen udtryk for, at en udvidelse af nærpoliti med patruljering til fods eller på cykel giver den unge betjent bedre kontakt med befolkningen og større livserfaring, så han undgår at fejlbedømme situationer og overreagere.

Nærpoliti skaber større tryghed hos borgerne.

En episode som den i Gladsaxe, hvor fire ældre kvinder blev truet med kniv og frarøvet deres tasker, mens de ventede ved et busstoppested, kunne måske have været undgået med mere nærpoliti.

Svar (22/5 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Den forebyggende effekt, der kan opnås gennem ordninger med nærpoliti og i den

[Justitsministeren]

forbindelse en øget gadepatruljering, var netop et af de forhold, som blev fremhævet i den redegørelse, som jeg i sin tid modtog om resultaterne af forsøgsordningerne med nærpoliti.

På baggrund af de positive erfaringer, der blev gjort under forsøgsordningerne, bad jeg sidste efterår rigspolitichefen om i samarbejde med de enkelte politikredse at arbejde videre med udbygningen af nærpolitiordningerne.

Rigspolitichefen har over for justitsministeriet oplyst, at der inden for det sidste halve år er oprettet forskellige former for nærpoliti i flere kredse, også uden for de oprindelige forsøgsområder, og at man for tiden drøfter spørgsmålet om etablering af yderligere nærpoliti med en række politikredse.

Spm. nr. S 1107

Til statsministeren (14/5 86) af:

Lenger (VS):

»Vil regeringen sikre, at de faldende oliepriser, der kommer erhvervslivet fuldt ud til gode, også slår igennem i forbrugerpriserne og i givet fald hvordan?«

Begrundelse

Regeringens seneste to højtidsindgreb har som erklæret formål haft at neutralisere olieprisfaldet for almindelige husstandes direkte indkøb af olieprodukter. Erhvervslivet får imidlertid det fulde udbytte af olieprisfaldet. Dette kan føre til faldende priser – eller til undladelse af prisforhøjelser; men der er ingenlunde nogen garanti herfor. Prisfaldet kan også føre til større overskud.

Spørgeren ønsker oplyst, om regeringen vil sikre, at de faldende oliepriser fører til billigere varer for forbrugerne, især på de varer, der er meget energitunge, og i givet fald ønskes oplyst, hvordan regeringen vil sikre dette.

Svar (23/5 86):

Statsministeren (Poul Schlüter):

I henhold til de obligatoriske kalkulationsregler i avancebegrænsningsloven må virksomheder ikke beregne sig højere bruttoavance pr. vareenhed, end hvad der medgår til dækning af en række i loven nærmere speci-

ficerede omkostningsstigninger. Heraf følger, at faldende priser på råvarer og hjælpestoffer, herunder oliepriser, skal slå igennem i virksomhedernes prisfastsættelse. Monopoltilsynet kontrollerer overholdelsen af lovens bestemmelser.

Spm. nr. S 1108

Til justitsministeren (14/5 86) af:

Lenger (VS):

»Vil ministeren oplyse, om det er korrekt – som oplyst i dagbladet Jyllands-Posten den 9. maj 1986 – at ministeren planlægger at fremsætte et lovforslag, der betyder, at sager om økonomisk kriminalitet kun skal gennemføres, hvis sagens omkostninger »står i et rimeligt forhold til den forventede straf«, og i bekræftende fald, om en sådan regel kun skal gælde økonomisk kriminalitet?«

Begrundelse

Spørgeren finder det ganske interessant at høre nærmere om, hvorvidt ministeren faktisk overvejer at indføre en regel om, at lovovertrædelser kun skal retsforfølges, hvis sagens omkostninger står i et »rimeligt forhold til den forventede straf«.

Det fremgår af Jyllands-Posten den 9. maj, at overvejelserne kun gælder økonomisk kriminalitet, men det kan ikke udelukkes, at reglen kunne anvendes i langt videre omfang. I hvert fald er der intet, som taler for, at den kun – eller primært – skulle gælde økonomisk kriminalitet.

Svar (20/5 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg har den 14. maj 1986 for folketinget fremsat lovforslag nr. L 266, forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (økonomisk kriminalitet).

Forslaget indebærer bl.a., at der i retsplejelovens § 723 indsættes en ny bestemmelse, hvorefter påtalemyndigheden helt eller delvis kan opgive eller frafalde tiltale, såfremt sagens gennemførelse vil medføre vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, som ikke står i rimeligt forhold til sagens betydning og den straf, som i givet fald kan forventes idømt.

[Justitsministeren]

Bestemmelsen tager først og fremmest sigte på sager, der vedrører økonomisk kriminalitet, men da hensynet til at beskære sager af procesøkonomiske hensyn også kan tænkes at foreligge i andre sager, er bestemmelsen givet en generel formulering, således at den ikke efter sin ordlyd begrænses til at finde anvendelse i sådanne sager.

Om baggrunden for den foreslåede bestemmelse henvises i øvrigt til lovforslagets bemærkninger og betænkning nr. 1066/1986 om bekæmpelse af økonomisk kriminalitet.

Spm. nr. S 1119

Til udenrigsministeren (15/5 86) af:

Flemming Hansen (KF):

»Forbereder ministeren initiativer i anledning af oplysningerne om, at danske virksomheder har svært ved at komme i betragtning som leverandører til FN's organisationer?«

Begrundelse

Der er fremkommet oplysninger om, at danske virksomheder bliver forbigået, når der indbydes til at give tilbud på leverancer til FN's organisationer.

I forhold til de beløb, vi giver i bistand til FN's organisationer, er det kun en meget beskeden del, der kommer tilbage til vort erhvervsliv, når FN køber ind for bistandskronerne – et misforhold, der må kunne rettes væsentligt op på.

I øvrigt henvises til artiklen fra Børsen den 14. maj 1986 med overskriften: »Svært at sælge dansk i FN«.

Svar (26/5 86):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

De internationale bistandsorganisationer er et stort potentielt marked for dansk eksport. Alene FN's organisationer køber for over 600 mill. dollars om året. Det tilsvarende tal for Verdensbankens projekter er 11 mia dollars.

Danmarks andel af FN-organisationernes indkøb har aldrig stået i et rimeligt forhold til vort bidrag. I de sidste par år har der dog kunnet spores en vis stigende tendens. Årsagen hertil er bl.a., at der i FN-systemets ledelse efterhånden har udviklet sig en klar

forståelse for, at visse af de største bidragsydere – dvs. de nordiske lande og Holland – ikke får en tilfredsstillende andel af FN-organisationernes indkøb. Danmarks eksport til Verdensbanken og til Den asiatiske Udviklingsbank er derimod inde i en betydelig mere positiv udvikling.

Udenrigsministeriets handelsafdeling søger løbende i samarbejde med erhvervsorganisationerne at gøre danske virksomheder bekendt med de eksportmuligheder, der findes i FN-systemet. Ved disse arrangementer orienteres der bl.a. om, hvordan FN-organisationernes indkøbsafdelinger arbejder, om de mest effektive salgsmetoder og om standardregler vedrørende udarbejdelse af tilbud og kontrakter ved FN-licitationer.

I handelsafdelingen blev der allerede i 1979 oprettet et særligt projektkontor (H.IV), der har til opgave at fremme dansk eksport til projekter finansieret af de internationale udviklingsorganisationer.

Kontoret indsamler løbende via ambassaderne oplysninger om projekter af interesse for dansk erhvervsliv. Oplysningerne bearbejdes og systematiseres i kontoret, inden de videresendes til erhvervsorganisationerne, der sørger for den endelige distribution til interesserede virksomheder. Oplysningerne offentliggøres bl.a. i Industrirådets Projekt- og Licitationsnyt, som alle virksomheder kan abonnere på.

På ambassaden i Washington og ved EF-repræsentationen i Bruxelles har der allerede gennem nogle år været ansat en særlig »projekttattaché«, hvis hovedopgave er at skaffe de seneste oplysninger til dansk erhvervsliv om nye EF- og Verdensbankprojekter. Den pågældende hjælper også tilrejsende danske forretningsfolk med at finde frem til de relevante medarbejdere i organisationerne og med at tilrettelægge et mødeprogram. Som led i regeringens ekstraordinære eksportfremmestyrelse, indeholdt i den industripolitiske redegørelse 1985, vil generalkonsulatet i New York pr. 1. september d.å. blive styrket med en ekstra medarbejder. Som følge heraf vil generalkonsulatet kunne forøge sin indsats for at fremme dansk eksport til FN-organisationerne i New York.

Blandt de større arrangementer, der har fundet sted i den seneste tid, kan nævnes, at en række erhvervsorganisationer i november 1985 i samarbejde med handelsafdelingen

[Udenrigsministeren]

præsenterede dansk erhvervslivs eksporttilbud for ca. 200 repræsentanter for UNDP og FNs andre særorganisationer, der var til en konference i København. I begyndelsen af marts d.å. deltog 19 virksomheder inden for agro-industrien i et symposium ved Verdensbanken i Washington, hvor der også var repræsentanter fra FN i New York. Verdensbanken har for nylig holdt et orienteringsmøde i København, hvor ca. 30 firmaer fik aktuelle oplysninger om Verdensbankens Afrikafond og udlånsprogram til Kina. Industrirådet har i denne måned holdt et orienteringsmøde om IAPSU, FNs indkøbsorganisation, og har arrangeret besøg hos UNICEF, hvis indkøbskontor siden 1984 har ligget i København. Endelig kan nævnes, at handelsafdelingen som regel sammen med repræsentanter for erhvervsorganisationerne inden for det sidste år har besøgt FAO, UNIDO, UNDP, Den asiatiske og Den afrikanske Udviklingsbank. Formålet hermed har været at søge at påvirke de pågældende organisationer til at købe mere i Danmark og at indhente de seneste oplysninger om nye eksportmuligheder.

Handelsafdelingen planlægger løbende sammen med erhvervsorganisationerne kommende aktiviteter. Blandt disse kan nævnes et planlagt fremstød over for UNIDO i efteråret 1986 og et symposium ved FAO i foråret 1987. Industrirådet afholder i efteråret 2 seminarer om FN-systemet, og Arkitekt-Ingeniør Rådet planlægger et seminar for rådgivere ved FN-organisationerne i New York.

Der gøres således løbende såvel af udenrigsministeriet som af erhvervsorganisationerne en ganske omfattende indsats for at forbedre danske eksportørers muligheder for leverancer til de internationale udviklingsorganisationer, herunder ikke mindst til FN.

Supplerende besvarelse af skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. S 833

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Fra indenrigsministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketinget Lenger (VS) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med begrundelsen og det foreløbige svar er optrykt foran sp. 9337, var sålydende:

Til *indenrigsministeren* (14/3 86) af:

Lenger (VS):

»Kan ministeren oplyse, hvilken hjemmel i styrelseslov eller forretningsorden Københavns borgerrepræsentation gyldigt vil kunne påberåbe sig som begrundelse for, at sagen om eventuel modtagelse af deltagerne i IGA-konferencen (International Gay Association) på Københavns rådhus blev behandlet for lukkede døre den 6. marts 1986?«

Supplerende svar (20/5 86):

Indenrigsministeren (Enggaard):

I fortsættelse af min foreløbige besvarelse af 24. marts 1986 skal jeg oplyse, at Københavns borgerrepræsentation i skrivelse af 23. april 1986 har udtalt, at det var med hjemmel i § 9 i lov om Københavns kommunes styrelse, at borgerrepræsentationen i mødet den 6. marts 1986 traf beslutning om at behandle sagen om eventuel modtagelse af deltagerne i IGA-konferencen for lukkede døre.

Det er i denne bestemmelse fastsat:

»Borgerrepræsentationens møder er offentlige. Borgerrepræsentationen kan bestemme, at en sag skal behandles for lukkede døre, når dette findes nødvendigt eller ønskeligt på grund af sagens beskaffenhed.«

I § 1 i borgerrepræsentationens forretningsorden er der angivet 3 sagskategorier, der skal behandles for lukkede døre, medmindre borgerrepræsentationen i det enkelte tilfælde træffer anden bestemmelse. En af disse kategorier er sager, hvis afgørelse forudsætter en bedømmelse af personlige forhold.

Borgerrepræsentationen har påpeget, at formålet med denne forretningsordensbestemmelse er at afstikke nogle sagskategorier, der i formandens dagsordensudkast som udgangspunkt bør placeres som sager, der behandles for lukkede døre. Herudover kan der være andre sager, der efter deres beskaffenhed ligeledes bør behandles for lukkede døre. Under henvisning hertil har borgerrepræsentationen – foranlediget af bemærkningerne i begrundelsen for spørgsmålet – understreget, at hovedreglen om sagers behandling for luk-

[Indenrigsministeren]

kede døre er § 9 i den københavnske styrelseslov og ikke § 1 i forretningsordenen.

Borgerrepræsentationen har endvidere oplyst, at der ved mødets begyndelse den 6. marts 1986 blev fremsat forslag om at overføre den pågældende sag til behandling for åbne døre, men at dette forslag – efter at have været forhandlet for lukkede døre – blev forkastet med 27 stemmer mod 21 stemmer. Borgerrepræsentationen har anført, at begrundelsen for, at sagen efter sin beskaffenhed måtte behandles for lukkede døre, var, at det må anses for naturligt og selvfølgelig, at kommunalbestyrelsen tager stilling til sine repræsentative forpligtelser, uden at de forskellige synspunkter vedrørende betimeligheden af at imødekomme andragendet om en modtagelse på rådhuset fremdrages i et offentligt møde. Borgerrepræsentationen har tillige anført, at sager om modtagelser på rådhuset sædvanligvis behandles rent administrativt af borgerrepræsentationens præsidium, men at denne sag var videresendt til borgerrepræsentationen, idet 2 borgmestre havde taget forbehold i sagen.

Jeg kan fuldt tilslutte mig borgerrepræsentationens redegørelse for forholdet mellem reglerne i styrelsesloven og forretningsordenen. Jeg må samtidig understrege, at det efter den nævnte bestemmelse i styrelsesloven er hovedreglen, at borgerrepræsentationens møder er offentlige, og at behandlingen af sager for lukkede døre er undtagelsen.

Det må derfor altid nøje overvejes, om der er tilstrækkelig grund til helt eller delvis at behandle en sag for lukkede døre. Det forhold, at en sagstype sædvanligvis behandles administrativt, kan ikke i sig selv begrunde dørlukning.

I den foreliggende sag har jeg imidlertid ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at borgerrepræsentationen ved beslutningen om at behandle sagen for lukkede døre har overskredet grænserne for det skøn, der i styrelseslovens § 9 er tillagt borgerrepræsentationen.

Bortfaldet spørgsmål:

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 1170, der var stillet af Erenbjerg (S) til stats-

ministeren, den 27. maj 1986 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Spm. nr. S 1170

Til statsministeren (23/5 86) af:

Erenbjerg (S):

»Hvilke udenlandske rejser har statsministeren foretaget i sin embedsperiode, hvilke formål har disse rejser tjent, hvilke udgifter har disse rejser påført det offentlige, og hvilke gaver (til en værdi over 1.000 kr.) har ministeren og/eller dennes ægtefælle modtaget i forbindelse med rejserne?«

Begrundelse

Da ingen af regeringens medlemmer har svaret på det tilsvarende skriftlige spørgsmål, finder spørgeren det nødvendigt at stille spørgsmålet mundtligt, idet spørgeren formoder, at de ønskede oplysninger er tilgængelige for folketingets medlemmer og offentligheden.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 122:

Forslag til folketingsbeslutning om økonomiske midler til forskning i sygdommen AIDS.

Af Agerschou (SF) og Anne Grete Holmsgård (VS) m.fl.

(Fremsat 20/2 86. Første behandling 4/4 86. Betænkning 16/5 86).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Forhandling

Agerschou (SF):

Efterhånden er de fleste – også herinde – blevet klar over, at AIDS er en alvorlig sygdom, der kræver helt ekstraordinære initiativer. Med besvær og unødige forsinkelser er